

Specifičnosti obračuna plaća u jedinicama lokalne samouprave

Zagorec, Nives

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:630489>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCI
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Nives Zagorec, 0010133476

**Specifičnosti obračuna plaća u jedinicama lokalne
samouprave**

Završni rad

Čakovec, srpanj 2024.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Nives Zagorec, 0010133476

**Specifičnosti obračuna plaća u jedinicama lokalne
samouprave**

**Specifics of salary calculation in local self-government
units**

Završni rad

Mentorica:

dr. sc. Ivana Bujan Katanec, prof. struč. stud.

Čakovec, srpanj 2024.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

PRIJAVA TEME I OBRANE ZAVRŠNOG/DIPLOMSKOG RADA

Stručni prijediplomski studij:

Računarstvo Održivi razvoj Menadžment turizma i sporta

Stručni diplomski studij Menadžment turizma i sporta:

Pristupnik: NIVES ZAGOREC, JMBAG: 0010133476
(ime i prezime)

Kolegij: OSNOVE RAČUNOVODSTVA
(na kojem se piše rad)

Mentor: dr.sc. IVANA BUJAN KATANEC, prof.struč.slud.
(ime i prezime, zvanje)

Naslov rada: _____

Specifičnosti obračuna plaća u jedinicama lokalne samouprave

Naslov rada na engleskom jeziku: _____

Specifics of salary calculation in local self-government units

Članovi povjerenstva: 1. dr.sc. Irena Hegediš, v.pred, predsjednik
(ime i prezime, zvanje)
2. Marko Štećion, v.pred, član
(ime i prezime, zvanje)
3. dr.sc. IVANA BUJAN KATANEC, prof.struč.slud., mentor
(ime i prezime, zvanje)
4. Nenad Brekvić, v.pred, zamjenski član
(ime i prezime, zvanje)

Broj zadatka: 2023-MTS-6

Kratki opis zadatka: _____

Oračun plaća u jedinicama lokalne samouprave obuhvaća različite aspekte, uključujući zakonske propise i administrativne procedure koji se primjenjuju na zaposlene u tim jedinicama.

Kada je riječ o obračunu plaća u JLS važno je uzeti u obzir različite faktore koji uključuju primjenu kolektivnih ugovora.

U završnom radu o obračunu plaće u JLS praktični dio će se fokusirati na primjenu teorijskih koncepata i propisa iz stvarnog radnog okruženja s analizom.

Također, cilj ovog rada je da se analiziraju i proučavaju zakonski propisi, administrativne procedure,

propisi i postupci za prikupljanje svih podataka potrebnih za sam obračun kako bi se osiguralo pravilno i zakonito izračunavanje i isplata plaće u JLS.

Datum: 02.07.2024.

Potpis mentora: _____

Predgovor

Ovaj stručni rad nastao je kao rezultat želje da se dublje pronikne i doprinese razumijevanju specifičnog područja koje me je fasciniralo tijekom mog školovanja i profesionalnog razvoja. Tema ovog rada odabrana je s namjerom da pruži praktična rješenja i pridonese boljem razumijevanju važnih aspekata u području iznimno važnom za struku.

Tijekom rada na ovom projektu susrela sam se s raznim izazovima koji su zahtijevali temeljito istraživanje, analitičko razmišljanje i primjenu stečenog znanja. Svaki korak u procesu nastanka ovog rada predstavljao je priliku za osobni i profesionalni razvoj, kao i za stjecanje novih vještina i spoznaja.

Želim zahvaliti svojoj mentorici, dr. sc. Ivani Bujan Katanec, prof. struč. stud., čiji su savjeti i podrška tijekom pisanja ovog završnog rada bili od neizmjerne pomoći.

Ovaj rad posvećujem svojoj djeci, suprugu, roditeljima i sestri bez čije ljubavi, podrške i ohrabrenja ne bih uspjela ostvariti ovaj važan životni cilj. Vaša radost, znatiželja i razumijevanje bili su moj najveći izvor inspiracije.

Hvala vam što ste me podsjetili na važnost upornosti i snage u suočavanju s izazovima. Uvijek ste vjerovali u mene, čak i kad sam sumnjala u sebe. Vaša snaga i mudrost bili su moj vodič, a vaša prisutnost davala mi je snagu da ustrajem.

Ovaj završeni studij nije samo moj, već i vaš uspjeh. Hvala vam što ste dio ovog putovanja. Posvećujem vam ovaj rad s dubokom zahvalnošću i ljubavlju.

Sažetak

Obračun plaća u jedinicama lokalne samouprave obuhvaća različite aspekte, uključujući zakonske propise i administrativne procedure koje se primjenjuju na zaposlene u tim jedinicama. Kada je riječ o obračunu plaća u JLS-u, važno je uzeti u obzir različite faktore koji uključuju primjenu kolektivnih ugovora ili pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta, koji mogu utjecati na visinu plaća i dodataka. U završnom radu o obračunu plaće u JLS-u praktični dio usredotočit će se na primjenu teorijskih koncepata i propisa iz stvarnog radnog okruženja s analizom ilustracije obračuna plaće i uz analize zakonskih propisa, temeljen na relevantnim izvorima, podacima i samoj primjeni. Također, cilj je ovog rada da se analiziraju i proučavaju zakonski propisi, proučavaju administrativne procedure, propisi i postupci za prikupljanje svih podataka potrebnih za sam obračun kako bi se osiguralo pravilno i zakonito izračunavanje i isplata plaće u JLS-u.

***Ključne riječi:** državni dužnosnici, jedinice lokalne samouprave, koeficijenti, kolektivni ugovori, plaće, sistematizacija radnih mjesta*

Abstract

The calculation of payments in local government encloses various aspects, including legal regulations and administrative procedures that apply to local government employees. When it comes to the calculation of payments in local government, it is important to take into account various factors that include the application of collective agreements or regulations on the systematization of workplaces, which can affect the amount of payments and allowances. In this final thesis on the calculation of places in the local government, the practical part will be focused on the application of theoretical concepts and regulations from the real work environment with the analysis of illustrations of the calculation of places and also, with the analysis of legal regulations based on relevant sources, data and the application itself. Also, the goal of this paper is to analyze and study legal regulations, study the administrative procedure, regulations and procedures for collecting all the data necessary for the calculation itself in order to ensure the correct and legal calculation and payment of salaries in local government.

Keywords: *state officials, local government, coefficients, collective agreements, salaries, job systematization*

Popis kratica

HZMO Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

IPSAS *International Public Sector Accounting Standards*

IPSASB *International Public Sector Accounting Standards Bord*

JLS Jedinica lokalne samouprave

JLP/R/S Jedinica lokalne i područne /regionalne/ samouprave

JOPPD Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja

OIB Osobni identifikacijski broj

TKU Temeljni kolektivni ugovor

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet rada	1
1.2. Cilj rada.....	2
1.3. Izvori podataka i metode istraživanja	2
1.4. Struktura rada.....	2
2. OSNOVNE ODREDBE O PRORAČUNSKOM RAČUNOVODSTVU.....	3
2.1. O povijesti računovodstva.....	3
2.2. Razvoj državnog računovodstva	4
2.3. Načela proračunskog računovodstva	6
2.4. Zakonski okvir računovodstva proračuna	7
3. ZAKONSKI OKVIR OBRAČUNA PLAĆA	9
3.1. Definiranje pojma plaće	10
3.2. Određivanje plaće	11
3.2.1. Kolektivni ugovori.....	15
3.2.2. <i>Plaće službenika i namještenika na temelju Kolektivnog ugovora</i>	16
3.2.3. <i>Ostala materijalna prava na temelju Kolektivnog ugovora u državnim i javnim službama</i>	20
4. PRIMJER IZRAČUNA I OBRAČUNA PLAĆA I DRUGIH PRIMANJA ZAPOSLENIKA U JEDINICAMA LOKALNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	23
5. ZAKLJUČAK	33
Izjava o autorstvu	35
Literatura	36
Popis ilustracija	41

1. UVOD

Obračun plaća u jedinicama lokalne samouprave (JLS) u Hrvatskoj podrazumijeva specifičan set pravila i procedura koje se razlikuju od obračuna plaća u privatnom sektoru. Ove specifičnosti proizlaze iz zakonskog okvira koji regulira rad i financijsko poslovanje JLS, uključujući Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, te kolektivne ugovore koji definiraju prava i obveze zaposlenika. Prvo, struktura plaće u JLS uključuje osnovnu plaću, dodatke na plaću te različite naknade i bonuse. Osnovna plaća utvrđuje se prema koeficijentima složenosti poslova koji su definirani za svako radno mjesto, a koji se množe s osnovicom koju određuje Vlada Republike Hrvatske. Dodatke na plaću čine prekovremeni rad, rad noću, rad nedjeljom i blagdanom, te specifični dodaci kao što su staž, posebni uvjeti rada ili odgovornost. Jedan je od ključnih elemenata obračuna plaća u JLS pravilno evidentiranje radnog vremena. Zaposlenici su obavezni voditi evidenciju o dolascima i odlascima s posla, kao i o svim oblicima odsutnosti, uključujući godišnje odmore, bolovanja te ostale vrste dopusta. Ova evidencija mora biti točna i ažurirana jer služi kao temelj za obračun plaće. Dodatno, JLS imaju obvezu poštivanja fiskalnih pravila i proračunskih ograničenja. Plaće zaposlenika financiraju se iz lokalnih proračuna, koji su često podložni ograničenjima i kontrolama kako bi se osigurala održivost financiranja. U tom kontekstu, planiranje i kontrola troškova plaća predstavlja važan aspekt financijskog upravljanja. Posebnu pažnju treba posvetiti i primjeni zakonskih odredbi vezanih za poreze i doprinose. Plaće zaposlenika JLS podliježu istim porezima i doprinosima kao i plaće u privatnom sektoru, ali se obračun često vrši uz pomoć specijaliziranih softverskih rješenja koja omogućuju preciznost i usklađenost sa zakonskim propisima. Ukratko, obračun plaća u JLS složen je proces koji zahtijeva poznavanje zakonskog okvira, precizno vođenje evidencija te usklađenost s fiskalnim pravilima i proračunskim ograničenjima.

1.1. Predmet rada

Predmet je ovog rada analiza specifičnosti obračuna plaća u jedinicama lokalne samouprave (JLS) u Hrvatskoj. Obračun plaća u JLS razlikuje se od obračuna plaća u privatnom sektoru zbog posebnih zakonskih regulativa, strukture plaća i financijskih ograničenja koje lokalne vlasti moraju poštivati. Fokus istraživanja obuhvaća zakonski okvir, metode obračuna, vođenje evidencija te utjecaj proračunskih ograničenja na proces obračuna plaća.

1.2. Cilj rada

Cilj je rada pružiti detaljan uvid u specifičnosti obračuna plaća unutar jedinica lokalne samouprave te identificirati ključne elemente koji utječu na taj proces. Najvažniji su ciljevi analiza zakonskog okvira koji regulira obračun plaća u JLS, objašnjenje strukture plaća, uključujući osnovnu plaću, dodatke i naknade, prikaz evidentiranja radnog vremena te prikaz specifičnosti u obračunu plaća u JLS.

1.3. Izvori podataka i metode istraživanja

Za prikupljanje podataka primjenjivali su se zakonski propisi, stručna literatura u obliku knjiga i stručni članci iz časopisa posvećenih računovodstvenim temama, kao i praktični podaci iz radnog okruženja autorice. U istraživanju su primijenjene metode deskripcije, klasifikacije, analize i sinteze.

1.4. Struktura rada

Prvi je dio uvod koji obuhvaća predmet rada, postavlja ciljeve, izvore podataka i metode istraživanja te prikazuje samu strukturu rada.

Drugi dio pruža teorijski pregled koji se odnosi na proračunsko računovodstvo.

Treći dio uključuje zakonodavni okvir koji regulira izračun i obračun plaća i drugih primanja zaposlenika u jedinicama lokalne samouprave, metode izračuna plaća i drugih primanja, te karakteristike vezane za radni odnos, kao što su kolektivni ugovori.

Četvrti dio prikazuje konkretne primjere izračuna i obračuna plaća i drugih primanja zaposlenika u jedinicama lokalne (regionalne) samouprave, uključujući objašnjenje propisanog načina bilježenja u knjigovodstvenim knjigama i izvještajima te obveznu popratnu dokumentaciju.

Peti je dio rada zaključak.

2. OSNOVNE ODREDBE O PRORAČUNSKOM RAČUNOVODSTVU

Obveznici proračunskog računovodstva obuhvaćaju državni proračun, proračune jedinica lokalne i regionalne samouprave (gradovi, općine i županije) te njihove korisnike. Prilikom primjene proračunskog računovodstva izravno se primjenjuju Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Pravilnik o financijskom izvještavanju (Pintarić, 2023.)

Proračunski korisnici su oni koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Registar se određuje i objavljuje svake proračunske godine, a proračunski korisnici definiraju se prema utvrđenim načelima i pravilima. U knjigovodstvu se koriste dva osnovna sustava za bilježenje poslovnih promjena: jednostavni i dvojni (Pintarić, 2023.). Pravilnik o proračunskom računovodstvu ne spominje jednostavni sustav, jer je u suprotnosti s pravilima dvojnog knjigovodstva. Razlika između jednostavnog i dvojnog sustava je u načinu prikazivanja poslovnih promjena, pri čemu dvojni sustav koristi kontni plan za grupiranje poslovnih promjena iste vrste (Dremel, 2011).

2.1. O povijesti računovodstva

Jednostavno knjigovodstvo nastalo je u 13. i 14. stoljeću u gradovima poput Genove, Firence i Venecije, sjeverne Italije. Ovaj sustav bilježi samo osnovne poslovne događaje na jednoj stavci, kronološki raspoređujući evidenciju tih događaja prema vremenskom slijedu. Takav pristup knjigovodstvu bio je prevalen do 19. stoljeća, kada je počela ustaljena primjena dvojnog knjigovodstva. Danas, jednostavno knjigovodstvo primjenjuju obrtnici i slobodna zanimanja. Kameralno knjigovodstvo, oblik jednostavnog knjigovodstva, upotrebljavalo se za praćenje ekonomskih aktivnosti države i njenih institucija. Glavni cilj kameralnog knjigovodstva bio je evidentirati sve prihode i troškove države i njenih institucija. Ovaj pristup knjigovodstvu bio je usmjeren na detaljno praćenje financijskih transakcija radi dobivanja jasnog uvida u financijsko stanje države i njenih institucija (Crnković, 2006).

Dvojno knjigovodstvo bilježi poslovne događaje u obliku dviju protustavki, gdje jedna strana bilježi dugovanje, a druga potraživanje. Ovaj način knjiženja omogućuje praćenje promjena u imovini, obvezama i kapitalu te održava njihovu ravnotežu. Prvi opis dvojnog knjigovodstva pripisuje se Benediktu Kotruljeviću 1458. godine u XIII. poglavlju njegove knjige "O trgovini i savršenom trgovcu". Međutim, knjiga je prvi put tiskana tek 1573. godine u Veneciji. U prijašnjim razdobljima računovodstva, bilježenje poslovnih događaja bilo je izrazito jednostavno i primjenjivalo se do srednjeg vijeka. Suvremeno dvojno knjigovodstvo temelji se

na ključnim financijskim izvještajima poput bilance stanja i računa dobiti i gubitka. U sklopu suvremenog računovodstva prati se imovina, obveze, kapital, prihodi, rashodi te financijski rezultat poslovanja, a poslovne knjige poduzeća vode se prema ovom sustavu (Crnković, 2006).

Razvoj državnog računovodstva seže duboko u prošlost i evoluirao je kako bi zadovoljio potrebe upravljanja financijama u državnim i javnim sektorima. Prvi zapisi o državnom računovodstvu datiraju još iz antičkog doba. Civilizacije poput drevnog Egipta, Mezopotamije, Grčke i Rima upotrebljavale su neki oblik računovodstva za vođenje financijskih evidencija u javnom sektoru. Na primjer, egipatski faraoni upotrebljavali su papirusne zapise kako bi pratili prihode, rashode i zalihe. U razdoblju srednjeg vijeka, tijekom feudalizma, državno računovodstvo razvijalo se unutar feudalnog sustava. Kraljevski blagajnici vodili su knjige i bilježili prihode i rashode kraljevstva, dok su feudalni porezi i rente bilježeni u feudalnim gospodarstvima. Razvoj moderne državne računovodstvene prakse povezan je s početkom razvoja moderne države i industrijske revolucije. S rastom kompleksnosti modernih političkih i ekonomskih sustava, javna potrošnja i financije postale su složenije. Države su uspostavile formalne računovodstvene sustave za praćenje prihoda, rashoda, imovine i obveza. U 19. i 20. stoljeću, posebno nakon industrijske revolucije, javna potrošnja i administracija postale su još kompleksnije. Razvijene su metode revizije kako bi se osigurale transparentnost, odgovornost i efikasnost javnog financiranja. Revizori su provodili pregled financijskih izvještaja, provjeravali pravilnost i zakonitost financijskih transakcija te ocjenjivali efikasnost javnog trošenja. Danas je državno računovodstvo sofisticirano područje koje igra ključnu ulogu u upravljanju financijama i planiranju u državnom i javnom sektoru. Pruža informacije o prihodima, rashodima, dugovima i imovini, ključne za donošenje odluka i odgovornost u upravljanju javnim financijama. Države primjenjuju međunarodne računovodstvene standarde radi usporedivosti i transparentnosti u izvješćivanju, kao i informatičke sustave i tehnologiju za poboljšanje efikasnosti i točnosti financijskog izvještavanja (Crnković, 2006).

2.2. Razvoj državnog računovodstva

Državno računovodstvo obuhvaća procese i metodologije kojima država prati, dokumentira i analizira financijske transakcije, prihode i rashode. Ovo uključuje prikupljanje, bilježenje, klasificiranje, analizu i izvještavanje financijskih informacija vezanih za državne financije. Glavni je cilj državnog računovodstva osigurati transparentnost i odgovornost u upravljanju državnim financijama. Države primjenjuju računovodstvene sustave i procedure kako bi pratile

svoje prihode, rashode, dugove i imovinu te osigurale da se financijska sredstva upotrebljavaju u skladu s relevantnim pravilima i propisima (Budimir, 2017).

Prema Crnković i sur. (2006) državno računovodstvo u povijesti se razvijalo u nekoliko faza. Tako se u tradicionalnom pristupu, državno računovodstvo često se temeljilo na gotovinskom načelu, što znači da je naglasak bio na praćenju novčanih tokova. Financijski izvještaji uglavnom su obuhvaćali bilancu stanja, izvještaje o prihodima i rashodima te izvještaje o novčanom tijeku. Prijelaz na akrealno računovodstvo predstavljao je korak ka poboljšanju kvalitete financijskih informacija. Akrealno računovodstvo uzima u obzir prihode i rashode u razdoblju kada se događaju, bez obzira na to kada se plaćaju ili naplaćuju. Ova promjena omogućila je bolje praćenje financijskih performansi i stanja države. Uvođenje međunarodnih računovodstvenih standarda, kao što su Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (IPSAS), predstavljalo je još jedan korak naprijed. Ovi standardi pružaju smjernice za izvještavanje o javnom sektoru i potiču usklađivanje praksi računovodstva na međunarodnoj razini. Dalje, jačanje financijskog upravljanja važan je aspekt razvoja državnog računovodstva. To obuhvaća unaprjeđenje proračunskog planiranja i kontrole, efikasniju alokaciju resursa, bolje upravljanje javnim dugom te veću transparentnost u financijskom izvještavanju. Tehnološki napredak, posebno u području informacijskih sustava, bitna je uloga u modernizaciji državnog računovodstva. Upotreba računalnih sustava, računovodstvenih softvera i automatizacije procesa doprinosi efikasnosti i preciznosti državnog računovodstva (Crnković, 2006).

Nadalje, aktivnosti su državnog računovodstva budžetiranje, računovodstveni zapisnici, financijsko izvještavanje i revizija.

Budžetiranje predstavlja proces izrade i provedbe državnog proračuna, što uključuje planiranje prihoda i rashoda, alokaciju sredstava za različite programe i projekte te praćenje izvršenja proračuna tijekom financijske godine. Računovodstveni zapisnici bilježe sve financijske transakcije i događaje vezane za državne financije, uključujući prihode, rashode, dugove, imovinu i obveze. Financijsko izvještavanje obuhvaća pripremu financijskih izvještaja kako bi se prikazali financijski rezultati i financijski položaj države, što uključuje izradu bilance stanja, izvještaja o prihodima i rashodima te izvještaja o novčanom tijeku. Revizija je aktivnost koja uključuje provjeru i ocjenu financijskih izvještaja i postupaka državnog računovodstva od strane neovisnih revizora kako bi se osigurala njihova točnost, zakonitost i usklađenost s računovodstvenim standardima i propisima. Državno računovodstvo ima i ulogu u upravljanju

financijama države, pružajući informacije o financijskom stanju, performansama i odgovornosti države. To omogućuje donositeljima odluka i dionicima donošenje informiranih odluka o upravljanju državnim financijama te pruža transparentnost i odgovornost u upotrebi javnih sredstava. Razvoj državnog računovodstva predstavlja proces evolucije i poboljšanja računovodstvenih sustava i postupaka kako bi se osigurala veća transparentnost, odgovornost, učinkovitost i usklađenost s međunarodnim računovodstvenim standardima (Crnković, 2006).

2.3. Načela proračunskog računovodstva

Proračunsko računovodstvo obuhvaća tri načela:

- Opća načela: točnost, istinitost, pouzdanost i pojedinačno iskazivanje pozicija
- Načelno urednog knjigovodstva
- Načelno dvojnog knjigovodstva (Tadić, 2021.)

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu nije detaljno objašnjena svrha navedenih načela. Navedeni Pravilnik temelji se na Zakonu o računovodstvu, pa se smatra da sadrži osnovne karakteristike tih načela:

- Pouzdanost je jedno od važnijih načela i jedno od kvalitativnih obilježja financijskih izvještaja. Informacije u financijskom izvještaju smatraju se pouzdanima kada nema značajnih pogrešaka ili pristranosti, pružajući točan prikaz poslovnih promjena (Knapić, 2017.).
- Načelo istinitosti može se definirati kao vjerno predočavanje (Knapić, 2017.).
- Načelo vjernog predočavanja odnosi se na informacije koje temelje na stvarnim poslovnim promjenama (Knapić, 2017.).
- Načelo pojedinačnog iskazivanja podrazumijeva da se poslovne promjene u proračunskom računovodstvu prate odvojeno prema vrstama prihoda, rashoda, stanja imovine, obveza i vlastitih prihoda (Knapić, 2017.).
- Uredno knjigovodstvo osigurava jasno prepoznavanje vremena nastanka, prirode i vrijednosti poslovnih promjena, kao i ostalih relevantnih podataka (Knapić, 2017.).
- Proračunski korisnici i proračuni vode se prema načelu dvojnog knjigovodstva, prema rasporedu računskog plana koji je dio Pravilnika o proračunskom računovodstvu (Weinzierl, 2021.)

2.4. Zakonski okvir računovodstva proračuna

Zakonodavni okvir proračunskog računovodstva u Hrvatskoj reguliran je s nekoliko zakona i pravilnika koji su usklađeni s međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Zakon o proračunu (Narodne novine, 144/21) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2022. godine krovna je zakonska regulativa proračunskog računovodstva. Ovaj zakon regulira postupke i načine izrade, donošenja, izvršavanja, nadzora i revizije državnog proračuna. Propisuje osnovne principe i načela upravljanja proračunom te utvrđuje pravila za prikupljanje prihoda i upotrebu sredstava iz državnog proračuna (Narodne novine, 2022).

Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu detaljno regulira način vođenja proračunskog računovodstva, uključujući pravila o bilježenju financijskih transakcija, izvještavanju i reviziji. Pravilnik definira računovodstvene politike, postupke i obrasce koji se primjenjuju u proračunskom računovodstvu. Novim Pravilnikom o računovodstvu propisuju se primjena načela proračunskog računovodstva, standardizacija knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga, definiranje sadržaja računa u Računskom planu, osnovna pravila evidentiranja poslovnih događaja, kao i popis imovine i obveza te drugih relevantnih područja proračunskog računovodstva. Pravilnik naglašava da se proračunsko računovodstvo temelji na nacionalnim računovodstvenim standardima uz uvažavanje osnovnih načela međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor. Obveznici su primjene državni proračun, jedinice lokalne i područne samouprave, proračunski korisnici te izvanproračunski korisnici upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Novi Pravilnik donosi značajne izmjene u odnosu na prethodni, uključujući povećanje broja članaka s 88 na 235, kao i izmjene koje zahtijevaju prilagodbe računovodstvenih programa (Narodne novine, 2024).

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (IPSAS): Iako ne predstavljaju direktno zakonodavstvo, IPSAS pružaju smjernice za računovodstvo u javnom sektoru koje se upotrebljavaju kao referenca za usklađivanje s međunarodnim standardima. *International Public Sector Accounting Standards* (IPSAS) skup je računovodstvenih pravila namijenjenih za javni sektor. Ove standarde razvio je Međunarodni odbor za računovodstvo u javnom sektoru (IPSASB) i utemeljeni su na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (Deloitte, 2024).

Proračun je financijski dokument koji predstavlja projekciju očekivanih prihoda i rashoda za određeno razdoblje, obično jednu godinu. On je ključni alat financijskog planiranja i kontrole u organizacijama kao što su države, vlade, poduzeća i ostali entiteti. Uz svoju financijsku ulogu, proračun također obavlja važne pravne, političke, ekonomske i socijalne funkcije (Jeličić, 2001)

Proračun ima raznolike funkcije te je bitan alat za upravljanje financijama i njihovu kontrolu. On je osnovni instrument izvršne i zakonodavne vlasti koji omogućuje nadzor nad financijskim aktivnostima i provedbu raznih proračunskih kontrola (Vašiček, 2016).

Ciljevi proračunskog sustava proizlaze iz ciljeva ekonomske politike, koji obuhvaćaju pravednu raspodjelu javnih dobara među građanima, redistribuciju dohotka s ekonomski snažnijih na ekonomski ranjivije skupine te stabilizaciju ekonomije s ciljem održavanja zaposlenosti i niske stope inflacije (Institut za javne financije, 2020).

Kako bi država mogla osigurati financiranje za zadovoljenje javnih potreba, potrebno je prikupiti određena financijska sredstva, poznata kao proračunski prihodi. Proračunski prihodi predstavljaju ulazne resurse koji doprinose ekonomskim koristima tijekom određenog razdoblja, potiču rast imovine te pružaju priljev novčanih sredstava i ekvivalenata novca. Za osiguravanje zadovoljenja i financiranja javnih potreba, država mora prikupiti određene resurse, koji se nazivaju proračunski prihodi. Proračunski prihodi predstavljaju ulazne tokove u sustav proračuna, koji doprinose ekonomskim koristima tijekom izvještajnog razdoblja, koje u Hrvatskoj traje od 1. siječnja do 31. prosinca. Kroz proračunske prihode povećava se imovina, a oni označavaju priljev novčanih sredstava i njihovih ekvivalenata (Jakir Bajo, 2011).

Izvori priljeva novca u državni proračun uključuju poreze, doprinose, pomoći iz inozemstva i subjekata unutar opće države, prihode od prodaje nefinancijske imovine (kapitalne prihode) i prihode od imovine, prihode od administrativnih pristojbi i prema posebnim propisima te ostale prihode (Matić, 2008).

3. ZAKONSKI OKVIR OBRAČUNA PLAĆA

(Rožman, 2019) navodi kako je plaća iznos u novcu koji poslodavac plaća zaposleniku za njegov rad na temelju sklopljenog ugovora o radu.

Plaća se može definirati kao novčani primitak ili primitak u naravi koji zaposlenik dobiva za obavljeni rad prema uvjetima utvrđenim ugovorom o radu, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom ili drugim relevantnim propisima, obično na mjesečnoj osnovi (Gotovac, 2017.)

U Zakonu o radu (Porezna uprava, 2024) navodi se kako svi prihodi koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku u obliku novca ili u naravi, u skladu s propisima koji reguliraju radni odnos, uključuju:

a) plaće koje poslodavac isplaćuje radnicima za trenutni ili prethodni rad na osnovi prethodnog radnog odnosa, bez obzira na trenutni status osobe (npr. umirovljenik), uključujući plaću za rad obavljen za vrijeme prethodnog radnog odnosa i druge isplate na koje je radnik imao pravo za vrijeme tog radnog odnosa, bez obzira na to kada je radni odnos prestao u toj godini ili kada je ugovor o radu raskinut (Malkoč, 2017.),

b) prihodi po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugih isplata koje poslodavac daje radnicima iznad propisanih iznosa (Porezna uprava, 2024),

c) plaće koje umjesto poslodavca isplaćuje treća osoba radniku,

d) naknade članovima uprave i/ili izvršnim direktorima koji obavljaju poslove u radnom odnosu za poslodavca prema zakonu koji regulira radne odnose,

e) premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike za životno osiguranje, osiguranje imovine, privatno zdravstveno osiguranje, dopunsko i dodatno zdravstveno osiguranje iznad propisanih iznosa te dobrovoljno mirovinsko osiguranje iznad propisanih iznosa,

f) sve ostale isplate koje poslodavac daje radniku u vezi s radnim odnosom i odnosom između poslodavca i radnika, bez obzira na oblik i način isplate ili osnovu za isplatu, osim ako je drukčije regulirano Zakonom o porezu na dohodak (Porezna uprava, 2024).

Dodatno, obuhvaćaju se i:

- poduzetničke plaće koje se troše pri obračunu poreza na dobit;

- Primici (plaće) fizičkih osoba koje su poslone na rad u Hrvatsku po nalogu stranog poslodavca, kako bi radile u domaćim tvrtkama;
- Primici (plaće) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti te lokalne i područne (regionalne) samouprave za njihov rad u tim tijelima i jedinicama;
- Naknade plaće osobama koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine, prema posebnom propisu (Porezna uprava, 2024).

3.1. Definiranje pojma plaće

Plaća je novčani iznos koji se redovito isplaćuje zaposlenicima kao naknada za njihov rad unutar poslovnog procesa. U razvijenim tržišnim ekonomijama, razlikuje se između plaća koje primaju službenici i nadnica, koja se isplaćuje radnicima obično tjedno. U Hrvatskoj, svi zaposlenici primaju plaću bez obzira na to rade li u proizvodnim ili neproizvodnim sektorima. Plaća se sastoji od osnovnog dijela i dodataka na osnovnu plaću. Osnovna plaća za puno radno vrijeme i standardni učinak utvrđuje se na temelju složenosti poslova i normalnih uvjeta rada, te je minimalni iznos koji poslodavac mora isplatiti radniku (Hrvatska enciklopedija, 2024). Dodaci na osnovnu plaću mogu uključivati različite vrste stimulacija poput dodataka za staž, prekovremeni rad, rad u teškim uvjetima, smjenski rad, rad nedjeljom i praznicima, noćni rad te dodatke za uspješnost u radu i slično. Osim zakonom propisanih dodataka, poslodavac može dodatno povećati plaću primjenom dodataka kao što su bonusi, dijeljenje dobiti, dioničke opcije i drugi oblici učešća zaposlenika u vlasništvu. Visina plaće ovisi o mnogim unutarnjim i vanjskim čimbenicima, uključujući složenost posla, radni učinak zaposlenika, tržište rada i pregovore sindikata koji mogu zatražiti povećanje plaća ako smatraju da su članovi zakinuti. Plaće se mogu klasificirati prema načinu utvrđivanja, kao što su plaćanje po komadu ili po vremenu, ili prema doprinosu zaposlenika, koji se temelji na individualnoj učinkovitosti. U Hrvatskoj zakon, kolektivni ugovori i pravilnici o radu definiraju osnove i kriterije za isplatu plaća. Poslodavci koji zapošljavaju manji broj radnika i nisu obvezani kolektivnim ugovorom, mogu uređivati plaće izravno u ugovoru o radu. Minimalna plaća zakonski je propisana kako bi se osigurao minimalni socijalni standard za radnike, a postoje i odbici na plaću koji su oslobođeni plaćanja poreza (Hrvatska enciklopedija, 2024).

Plaće zaposlenih u državnoj službi i javnim službama dosad nisu bile regulirane jedinstvenim sustavom plaća. Službenički sustav bio je uređen Zakonom o državnim službenicima koji nije obuhvaćao regulaciju plaća državnih službenika i namještenika, a plaće u javnim službama bile

su regulirane Zakonom o plaćama u javnim službama (Đukanović, 2024). Novim Zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Narodne novine, br. 155/23; u nastavku: Zakon) uvodi se sustav koji obuhvaća načela sustava plaća, vrednovanje radnih mjesta, ocjenjivanje učinkovitosti rada, plaću i dodatke na plaću, platne ljestvice i platne razrede, promicanje u plaći na temelju učinkovitosti rada te nagrađivanje za postignute radne rezultate. Nadalje, Zakon predviđa praćenje i unaprjeđenje sustava plaća te nadzor nad njegovom primjenom. U skladu s novim Zakonom, utvrđena su načela jednakosti, transparentnosti i zabrane diskriminacije. Načelo jednakosti važno je načelo sustava plaća koje osigurava da se zaposlenicima isplaćuje jednaka plaća za jednak rad ili rad jednake vrijednosti, bez obzira na njihov spol (Đukanović, 2024). Ovo načelo treba jamčiti da žene i muškarci koji obavljaju isti ili jednako vrijedan rad u državnoj službi i javnim službama primaju jednaku plaću. Također, načelo jednakosti treba osigurati da zaposlenici na istim radnim mjestima imaju pravo na jednaku osnovnu plaću, bez obzira na to u kojem državnom tijelu ili javnoj službi rade i bez obzira na njihov spol (Đukanović, 2024).

3.2. Određivanje plaće

Plaća predstavlja temeljno pravo zaposlenika, odražava vrijednost rada i igra ključnu ulogu u zadovoljstvu i motivaciji na radnom mjestu. Ovaj članak pruža pregled osnovnih elemenata plaće i naknade plaće, prema člancima 90. do 97. Zakona o radu. Razmatranje ove teme omogućava bolje razumijevanje kompleksnosti i važnosti regulative plaća u radnom odnosu. Plaća je zakonski definirana kao primitak radnika koji poslodavac isplaćuje za obavljeni rad u određenom mjesecu (Bistrović, 2024).

Plaća može uključivati sljedeće elemente:

Osnovna plaća: Osnova za izračun plaće, obično fiksna i određena ugovorom o radu.

Dodaci: Novčani primici koje radnik ostvaruje na temelju posebnog propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili ugovora o radu. Dodaci se isplaćuju za odrađene radne sate pod određenim uvjetima (otežani uvjeti rada, prekovremeni rad, noćni rad, rad nedjeljom, rad blagdanom, itd.) i za godine radnog staža. Također uključuju stimulacije ovisno o rezultatima poslovanja i radnoj uspješnosti (IUS-INFO, 2024.).

Ostali primici: Primici koje poslodavac isplaćuje radniku u novcu ili naravi na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu, akta poslodavca ili ugovora o radu (Bistrović, 2024).

Plaća se uvijek smatra bruto iznosom, koji uključuje iznos za isplatu radniku i javna davanja iz plaće (tzv. Bruto 1 plaća). Ukupan trošak plaće (tzv. Bruto 2 plaća) je trošak bruto 1 plaće uvećan za trošak javnih davanja na plaću u skladu s propisima o porezima i doprinosima. Plaća mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u bruto iznosu. Ako osnove i mjerila za isplatu plaće nisu uređeni kolektivnim ugovorom, poslodavac s najmanje 20 radnika mora ih utvrditi pravilnikom o radu. Poslodavac koji nije obavezan donositi pravilnik mora ih ugovoriti ugovorom o radu sklopljenim s radnikom (IUS-INFO, 2024.). Osnove i mjerila za isplatu plaće ne smiju biti poslovna tajna. Poslodavac mora isplatiti jednaku plaću radnici i radniku za jednak rad ili rad jednake vrijednosti. Rad jednake vrijednosti obavljaju dvije osobe različitog spola ako je rad koji obavljaju jednak po vrijednosti, uzimajući u obzir kvalifikaciju, potrebna znanja, vještine, odgovornost, samostalnost i uvjete rada. Plaća, naknada plaće i ostali primici u novcu isplaćuju se na transakcijski račun radnika. Javna davanja iz plaće i na plaću uplaćuju se na propisane račune u skladu s propisima o porezima i doprinosima. Ostali primici mogu se isplatiti u gotovini, ali uz poštivanje poreznih propisa i propisa o doprinosima (Zakon o radu, 2023.). Poslodavac je dužan radniku dostaviti obračun plaće najkasnije 15 dana od dana isplate. Ako poslodavac ne isplati plaću na vrijeme, mora radniku dostaviti obračun iz kojeg je vidljivo kako su ti iznosi utvrđeni, što omogućava radniku da ovrši poslodavca (Bistrović, 2024).

Nadalje, za otežane uvjete rada, prekovremeni rad, noćni rad te rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom, radnik ima pravo na povećanu plaću u visini i na način određenima kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu. Povećanje za svaki sat rada nedjeljom ne može biti manje od 50% (Zakon o radu, 2023.)

Radnik ima pravo na naknadu plaće za razdoblja kada ne radi zbog opravdanih razloga (Zakon o radu, 2023.). Također, ima pravo na naknadu plaće ako rad ne obavlja zbog krivnje poslodavca ili zbog neprovođenja propisanih mjera zaštite na radu. Visina naknade plaće određuje se prema prosječnoj plaći ostvarenoj u prethodna tri mjeseca ili prema visini plaće koju bi ostvario da je radio. Poslodavac ne smije bez suglasnosti radnika svoje potraživanje naplatiti uskratim isplate plaće ili dijela plaće. Radnik može dati suglasnost tek nakon nastanka potraživanja. Iznimka je kada poslodavac ima ovršnu ispravu protiv radnika (Bistrović, 2024).

Sukladno Zakonu o radu (Narodne novine, broj 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 46/23) osnovni načini određivanja plaća su: zakoni i drugi propisi, kolektivni ugovor, pravilnik o radu, ugovor o radu, a može biti i sporazum radničkog vijeća i poslodavca (MRMSOSP, 2023).

Jedan je od važnijih elemenata ugovora o radu informacija o bruto plaći, koja uključuje bruto iznos osnovne ili ugovorene plaće, dodatke te ostale primicima za obavljeni rad, kao i razdoblja isplate tih i ostalih primitaka na temelju radnog odnosa na koje radnik ima pravo. Umjesto izravnog navođenja tih podataka, moguće je uputiti na neki drugi izvor prava, kao što su zakon, drugi propis, kolektivni ugovor ili pravilnik o radu koji uređuje ta pitanja. Iz ovoga proizlazi da plaća radnika, kao i dosad, može biti definirana ili odredljiva, odnosno može biti ugovorena ugovorom o radu ili određena nekim drugim izvorom prava. U oba slučaja, plaća se određuje u bruto iznosima (INSOVLE.HR, 2024.)

Prema Zakonu o radu, plaća radnika može se sastojati od osnovne ili ugovorene plaće, dodataka i ostalih primitaka, te mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u bruto iznosu. Ako osnove i mjerila za isplatu plaće nisu regulirani kolektivnim ugovorom, poslodavac koji zapošljava najmanje 20 radnika dužan je to definirati pravilnikom o radu (INSOVLE.HR, 2024.). Poslodavac koji nije obvezan donositi pravilnik ili ga nije donio, mora te osnove i mjerila ugovoriti u ugovoru o radu sklopljenom s radnikom. To znači da poslodavac mora jasno definirati i valorizirati sve elemente koji utječu na određivanje plaće, uključujući ugovorenu ili osnovnu plaću, dodatke i primitke. Na primjer, kod dodatka na plaću, treba jasno navesti osnovu – naziv dodatka te mjerilo – poput postotka povećanja osnovice za sate rada koji zahtijevaju određeni dodatak (npr. 50% dodatka na osnovicu za prekovremeni rad). Važno je napomenuti da osnove i mjerila za isplatu plaće, prema Zakonu o radu, ne smiju biti poslovna tajna (MRMSOSP, 2023).

Prema članku 95. Zakona o radu, radnik ima pravo na naknadu plaće za razdoblja u kojima ne radi zbog opravdanih razloga propisanih zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu. Naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad regulirana je Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, čije tumačenje nije u nadležnosti ovoga Ministarstva, već Ministarstva zdravstva. Plaća je zakonski definirana kao primitak radnika koji poslodavac isplaćuje za obavljeni rad u određenom mjesecu. Ako visina naknade plaće nije propisana zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, radnik ima pravo na naknadu plaće u visini prosječne plaće ostvarene u prethodna tri mjeseca (INSOVLE.HR, 2024.). Ako radnik u prethodna tri mjeseca nije ostvario plaću, visina naknade plaće određuje se prema iznosu koji bi radnik ostvario da je radio, uključujući osnovnu ili ugovorenu plaću sa stalnim dodacima. Ovo se odnosi i na slučajeve kada je radnik u prethodna tri mjeseca ostvario i plaću i naknadu plaće. U tom slučaju,

visina naknade plaće će se određivati prema plaći za razdoblja u kojima je radnik radio, odnosno prema plaći koju bi ostvario da je radio za razdoblja u kojima je primao naknadu. Primjenom članka 9. Zakona o radu, ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ugovorom o radu, pravilnikom o radu, sporazumom između radničkog vijeća i poslodavca, kolektivnim ugovorom ili zakonom, primijenit će se najpovoljnije pravo za radnika, osim ako Zakonom o radu ili drugim zakonom nije drukčije određeno (INSOVLE.HR, 2024.).

Prema članku 92. stavku 4. Zakona o radu, plaća, naknada plaće i ostali primici isplaćuju se u rokovima određenim kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu, a najkasnije do petnaestog dana tekućeg mjeseca za prethodni mjesec (INSOVLE.HR, 2024.). Budući da računanje rokova nije posebno uređeno Zakonom o radu, primjenjuju se opći propisi obveznog prava, što je određeno člankom 8. stavkom 4. Zakona o radu. Na valjanost, prestanak ili drugo pitanje u vezi s ugovorom o radu koje nije uređeno Zakonom o radu ili drugim zakonom, primjenjuju se opći propisi obveznog prava. Za računanje roka za isplatu plaće prema članku 92. Zakona o radu, relevantne su odredbe članka 300. Zakona o obveznim odnosima, koji u stavku 3. propisuje da, ako zadnji dan roka pada na dan kada se prema zakonu ne radi, kao posljednji dan roka računa se sljedeći radni dan (INSOVLE.HR, 2024.).

Prema članku 2. Pravilnika o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor (Narodne novine, broj 68/23), obračun primitaka na temelju radnog odnosa koji se ne smatraju plaćom sadrži podatke o vrstama i iznosima tih primitaka te razdoblju za koje se isplaćuju. Ovaj obračun dio je obrasca obračuna isplaćene plaće. Poslodavac na istoj isplatnoj listi prikazuje obračun plaće i obračun drugih primitaka koji nisu plaća, ali su isplaćeni istog datuma kao i plaća (Zuber, 2023). Ako su primici isplaćeni na različite datume, poslodavac mora izdati novi obračun za svaki primitak s odgovarajućim datumom isplate. Budući da obrasci obračuna isplaćene plaće, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor nisu obvezujući, poslodavci ih mogu prilagoditi ili proširiti dodatnim podacima (Zuber, 2023). Poslodavac može na obrascu isplaćene plaće unijeti i podatke o isplaćenoj naknadi za neiskorišteni godišnji odmor, ako je isplaćena istog datuma kao i plaća, uz potrebne podatke propisane Pravilnikom. Članak 11. Pravilnika propisuje da poslodavci moraju uskladiti svoje obračunske isprave s odredbama Pravilnika do 1. listopada 2023. godine, od kada počinje obveza iskazivanja podataka prema sadržaju propisanom Pravilnikom (Zuber, 2023).

3.2.1. Kolektivni ugovori

Kolektivni ugovor je sporazum između predstavnika radnika (obično sindikata) i poslodavaca, koji se sklapa nakon pregovora i uvijek je u pisanom obliku. Ovaj ugovor ne obvezuje samo one koji su ga potpisali, već i članove njihovih udruga. Njegova glavna svrha je utvrđivanje plaća i uvjeta rada u tvrtkama ili industrijama. Kolektivni ugovor uređuje odnose između radnika i poslodavaca, rješava sporove i omogućava radnicima sudjelovanje u donošenju odluka. U njemu se nalaze odredbe koje uređuju uvjete rada za sve radnike, čak i one koji nisu sudjelovali u pregovorima, i te odredbe postaju dio njihovih pojedinačnih ugovora o radu. Također sadrži odredbe koje obvezuju ugovorne strane na mirno rješavanje sporova, zabranu štrajka tijekom trajanja ugovora i uvjete za otkazivanje ugovora (Hrvatska enciklopedija, 2024).

U svijetu nema jedinstvenog modela za kolektivno pregovaranje. U nekim zemljama, poput onih s anglosaksonskim pravnim sustavom, kolektivni ugovor je pravno obvezujući samo ako su strane to izričito zahtijevale; inače je to neformalni sporazum koji se temelji na dobroj volji. Prijetnja štrajkom često potiče pregovore jer strane uspoređuju ekonomske posljedice ustupaka i nepostizanja dogovora (Hrvatska enciklopedija, 2024).

U Hrvatskoj, kolektivni ugovori temelje se na dobrovoljnom članstvu u udrugama i dobrovoljnom sklapanju ugovora. Međutim, ministar rada može proširiti primjenu ugovora na sve radnike ako postoji javni interes, čak i ako nisu sudjelovali u pregovorima. Ovo razlikuje kolektivni ugovor od drugih vrsta ugovora (Hrvatska enciklopedija, 2024).

Sindikat državnih službenika i namještenika i Vlada Republike Hrvatske sklopili su 1. ožujka 2024. godine Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike. Istog dana, sindikat javnih službenika i namještenika i Vlada RH potpisali su Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama (Đukanović, 2024). Ovi kolektivni ugovori reguliraju prava i obveze iz rada i po osnovi rada za državne i javne službenike i namještenike zaposlene u državnim i javnim službama. Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 29/24; u nastavku: Izmjene i dopune KU-a) stupile su na snagu 1. ožujka 2024. godine, te uvode nove odredbe koje se primjenjuju na prava i obveze državnih službenika i namještenika. Prema novoj odredbi članka 7. Izmjena i dopuna KU-a, službenik i namještenik zadržava kontinuitet svog rada odnosno radnog staža kao ukupnog staža ostvarenog u državnom tijelu, pod uvjetima propisanim tim člankom, ako prelazi iz javne službe ili lokalne jedinice u državnu službu (Đukanović, 2024). Također su

uređena prava slijepih službenika i namještenika, donatora organa, pravo na plaćeni dopust, te plaće službenika i namještenika i druga relevantna pitanja. Temeljnim kolektivnim ugovorom za zaposlenike u javnim službama uređuju se prava i obveze iz rada i po osnovi rada zaposlenika u javnim službama, na koje se primjenjuje zakon kojim se uređuju plaće u državnoj i javnim službama (Đukanović, 2024). Ugovor također uređuje probni rad, godišnje odmore, plaćeni dopust, dopust za pružanje osobne skrbi, te posebno definira plaće zaposlenika u javnim službama u skladu sa Zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Narodne novine, br. 155/23) (Đukanović, 2024).

Prema novoj odredbi članka 7. Izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora, službenik i namještenik tijela jedinice lokalne ili područne samouprave (JLP(R)S) te službenik iz javne službe, koji je prema zakonu preuzet u državno tijelo ili premješten zbog potreba službe na temelju tada važećih propisa i pisanog sporazuma između čelnika državnog tijela i tijela JLP(R)S-a ili javne službe, zadržava kontinuitet svog radnog staža kao ukupni staž ostvaren u državnom tijelu, javnoj službi i JLP(R)S-u. U slučaju promjene radno-pravnog statusa iz državnog službenika u javnog službenika ili obrnuto, neprekinuti staž u državnoj i javnoj službi smatra se neprekidnim stažem za ostvarivanje radnih i materijalnih prava. Rad ostvaren u državnim tijelima, javnim službama i JLP(R)S-u smatrat će se neprekinutim radnim stažem, pod uvjetom da između njih nije bilo prekida dužeg od osam dana (Đukanović, 2024).

3.2.2. Plaće službenika i namještenika na temelju Kolektivnog ugovora

„Osnovna plaća je umnožak koeficijenta za obračun plaće radnog mjesta na koje je službenik i namještenik raspoređen i osnovice za obračun plaće“ (Đukanović, 2024).

Plaća službenika i namještenika, prema izmijenjenom članku 35. Kolektivnog ugovora, sastoji se od:

- osnovne plaće,
- dodataka na osnovnu plaću utvrđenih Zakonom o plaćama, ostalih primitaka u skladu s tim Zakonom i općim propisom o radu (Đukanović, 2024).
- Osnovna plaća službenika i namještenika iznos je koji se isplaćuje za obavljanje poslova radnog mjesta na koje su raspoređeni za redovan rad u punom radnom vremenu za razdoblje od jednog mjeseca. Ako je osnovna plaća niža od minimalne plaće propisane posebnim propisom, osnovna plaća smatra se minimalnom plaćom. U slučaju rada na

nepuno radno vrijeme, plaća se isplaćuje razmjerno radnom vremenu. Osnovna plaća utvrđuje se u bruto iznosu (Đukanović, 2024).

Dodaci na osnovnu plaću uključuju:

- *dodatak za radni staž,*
- *dodatak za učinkovitost rada,*
- *dodatak za završen studij na poslijediplomskoj razini,*
- *dodatak za policijsko zvanje,*
- *dodatak za rad u izvanrednim okolnostima,*
- *poseban dodatak u slučaju okolnosti koje ometaju redovito obavljanje poslova državnog tijela,*
- *dodatak za različite oblike organizacije rada* (Đukanović, 2024), (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023).

Prema novim člancima 35.a, 35.b i 35.c Kolektivnog ugovora, dodatak za radni staž iznosi 0,5% na osnovnu plaću za svaku godinu radnog staža (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023). Za zaposlenike koji rade nepuno radno vrijeme, radni staž računa se kao da rade puno radno vrijeme. Osnovica za obračun plaće utvrđuje se kolektivnim ugovorom u bruto iznosu, koji za 2024. godinu iznosi 947,18 eura bruto, počevši od plaće za listopad 2023., koja se isplaćuje u studenom 2023. Ako ugovorne strane ne dogovore visinu osnovice prije donošenja državnog proračuna za iduću godinu, Vlada RH donosi odluku o visini osnovice, koja ne može biti niža od zadnje ugovorene osnovice. Cijena sata rada u državnoj službi, prema članku 35.c Kolektivnog ugovora, izračunava se dijeljenjem osnovne plaće uvećane za dodatak za radni staž s mjesečnim fondom sati. To znači da cijena sata rada ovisi o mjesečnom fondu sati i upotrebljava se za obračun plaće, naknade plaće i dodataka na plaću za određeni broj sati rada. Prema izmijenjenom članku 36. Kolektivnog ugovora, plaća se isplaćuje najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, a između isplata ne smije proći više od 31 dan. Ako isplata dopijeva na neradni dan, blagdan ili zbog više sile, plaća se isplaćuje u iduća dva radna dana (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023). Izmijenjeni članak 38. Kolektivnog ugovora propisuje dodatke na osnovnu plaću uvećanu za dodatak za radni staž za različite oblike organizacije rada, a što je prikazano u tablici 1 (Đukanović, 2024).

Tablica 1 Prikaz dodataka na osnovnu plaću uvećanu za dodatak za radni staž

Rb.	Naziv dodatka	Uvećanje plaće
1.	Dodatak za prekovremeni rad	50%
2.	Dodatak za rad noću u vremenu od 22:00 sata do 6:00 sati sljedećeg dana	40%
3.	Dodatak za rad u drugoj smjeni kada službenik i namještenik radi u smjenama (za rad, u pravilu, u vremenu od 14:00 sati do 22:00 sata)	10%
4.	Dodatak za rad u turnusu (mijenjanje smjena na način da službenik i namještenik radi po dinamici 12 - 24 - 12 - 48 sati)	5%
5.	Dodatak za rad subotom	25%
6.	Dodatak za rad nedjeljom	50%
7.	Dodatak za rad na dan blagdana i rad u neradni dan utvrđen zakonom kojim se utvrđuju blagdani, spomendani i neradni dani u RH	150%
8.	Dodatak za dvokratni rad (rad u jednom danu s prekidom duljim od 90 minuta između rada u prvoj i rada u drugoj smjeni)	10%
9.	Dodatak za vrijeme provedeno na pasivnom dežurstvu (pripravnost za rad) utvrđeno temeljem službene evidencije o satima provedenim na pasivnom dežurstvu	10%
10.	Dodatak za rad organiziran na drukčiji način za policijske službenike koji rade na poslovima osiguranja sigurnosti ljudi i imovine	5%

Izvor: (Đukanović, 2024)

Službenici i namještenici imaju pravo na dodatak za završeni poslijediplomski studij u sljedećim iznosima:

- „5% za završen sveučilišni specijalistički studij (*spec. i univ. spec. – razina VII.2. Hrvatskog kvalifikacijskog okvira*) ili završen poslijediplomski stručni studij na sveučilištu (*kratica mr. uz naznaku struke – predbolonjski studiji*),
- 8% za *akademski stupanj magistra znanosti*,
- 15% za *akademski stupanj doktora znanosti ili doktora umjetnosti*“ (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023), (tablica 2),

pod uvjetom da završen studij nije nužan za obavljanje posla, ali je povezan s radnim zadacima zaposlenika (Đukanović, 2024).

Tablica 2 Prikaz dodataka za završeno obrazovanje na poslijediplomskoj razini

Visina uvećanja	Završeno obrazovanje
5 %	<i>„sveučilišni specijalistički studij (spec. i univ. spec. – razina VII.2. Hrvatskog klasifikacijskog okvira ili završen poslijediplomski stručni studij koji se izvodi na sveučilištu – kratica mr. uz naznaku struke – predbolonjski studiji)“ (Hrvatski sabor, 2023.)</i>
8 %	<i>„akademski stupanj magistra znanosti“ (Hrvatski sabor, 2023.)</i>
15 %	<i>„akademski stupanj doktora znanosti ili doktora umjetnosti“ (Hrvatski sabor, 2023.)</i>

Izvor: Izrada autorice prema (Đukanović, 2024), str. 19.

Iznimno, službenici i namještenici koji su stekli pravo na dodatak za poslijediplomski studij prije stupanja na snagu Zakona o plaćama, i čiji studij nije uvjet za radno mjesto te nije vezan za područje rada, zadržavaju taj dodatak do prestanka državne službe. Ako budu raspoređeni na radno mjesto gdje je poslijediplomski studij uvjet, gube pravo na ovaj dodatak. Dodatak za završeni poslijediplomski studij obračunava se na osnovnu plaću uvećanu za dodatak za radni staž, pri čemu se različiti dodaci međusobno isključuju. Prema članku 38. stavku 12. Kolektivnog ugovora, rad u smjenama (smjenski rad) odnosi se na svakodnevni rad prema rasporedu poslodavca, koji se obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u prijepodnevnj (od 6 do 14 sati), poslijepodnevnj (od 14 do 22 sata) ili noćnoj smjeni (od 22 do 6 sati idućeg dana). Rad u turnusu, za razliku od smjenskog rada, podrazumijeva rad u smjenama od po 12 sati dnevno u ciklusima 12 - 24 - 12 - 48. Poslodavac može odlučiti da službenik u turnusu najviše dva puta mjesečno radi kraće ili ne radi, ali se i dalje smatra da radi u turnusu. Službeniku se mora osigurati puno radno vrijeme tijekom mjeseca, a dnevno radno vrijeme ne smije biti kraće od 8 sati (Đukanović, 2024).

Kod službenika i namještenika čiji je rad organiziran na drukčiji način, prekovremeni rad uključuje svaki sat rada koji premašuje dnevno radno vrijeme i svaki sat rada duži od 40 sati tjedno. Redovni mjesečni fond radnih sati izračunava se množenjem broja radnih dana u mjesecu s 8 sati. Prekovremeni rad ostvaren iznad dnevnog radnog vremena ili redovne smjene, kao i prekovremeni rad iznad mjesečnog ili tjednog fonda radnih sati, ne isključuju se međusobno. Umjesto povećanja osnovne plaće za prekovremeni rad, službenik ili namještenik može koristiti slobodne radne dane prema broju ostvarenih prekovremenih sati u omjeru 1:1,5 (1 sat prekovremenog rada = 1 sat i 30 minuta redovnog rada). U tom slučaju, izdaje se rješenje

koje navodi broj i vrijeme korištenja slobodnih dana te kada je taj prekovremeni rad ostvaren. Prema članku 39. Kolektivnog ugovora, službenici i namještenici koji su do stupanja na snagu Izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora stekli pravo na postotno povećanje koeficijenta složenosti poslova za radni staž u državnim tijelima, zadržavaju pravo na taj dodatak u visini stečenog postotka do 1. veljače 2024. (Đukanović, 2024). Dodatak za radni staž obračunava se na osnovnu plaću uvećanu za dodatak za radni staž, a zatečeni službenici i namještenici zadržavaju ga do prestanka državne službe. Dnevnica iz članka 48. stavka 2. Kolektivnog ugovora iznosi 30,00 eura. Ako dođe do promjene poreznih propisa kojima se neoporezivi iznos dnevnice povećava, iznos dnevnice povećava se od dana primjene tog propisa. Dnevnica za rad na terenu iznosi 26,54 eura, a naknada za odvojeni život od obitelji iznosi 132,72 eura (Đukanović, 2024).

3.2.3. Ostala materijalna prava na temelju Kolektivnog ugovora u državnim i javnim službama

Temeljnim kolektivnim ugovorom za zaposlenike u javnim službama (Narodne novine broj 29/24), u glavi „Ostala materijalna prava“ definira sljedeća prava:

- *„Dodaci za uspješnost na radu*
- *Naknada za vrijeme bolovanja*
- *Naknada za vrijeme prekida rada zbog izvanrednih okolnosti*
- *Regres*
- *Otpremnina pri odlasku u mirovinu*
- *Pomoć*
- *Dnevnica i naknada troškova putovanja*
- *Terenski dodatak*
- *Naknada za odvojeni život*
- *Naknada za trošak prijevoza*
- *Naknada za korištenje privatnog automobila*
- *Naknada troškova u slučaju rada na izdvojenom mjestu*
- *Jubilarna naknada*
- *Dar u prigodi Dana sv. Nikole*
- *Božićnica*
- *Nagrada za uskršnje blagdane*
- *Naknade po osnovi izuma i tehničkog unapređenja*

- *Osiguranje*
- *Sistematski pregledi*
- *Stambeno zbrinjavanje*“ (Narodne novine, 2022).

Dodaci za uspješnost na radu regulirani su izmijenjenim člankom 64. TKU-a, prema kojem zaposlenik može dobiti novčanu nagradu za natprosječne radne rezultate (bonus) u skladu sa zakonom koji uređuje plaće u državnoj i javnoj službi

Naknada za vrijeme bolovanja definirana je izmijenjenim člankom 65. TKU-a. Prema ovom članku, zaposlenik koji je odsutan s posla zbog bolovanja do 42 dana, bez obzira na vrstu bolovanja, ima pravo na naknadu plaće u iznosu:

- *„85% njegove plaće kao da je radio u redovnom radnom vremenu ili*
- *85% njegove prosječne mjesečne plaće ostvarene u tri mjeseca neposredno prije mjeseca u kojem je započelo bolovanje (uključujući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad), ako je to povoljnije za zaposlenika“* (Narodne novine, 2022).

Iznimno, zaposlenik ima pravo na 100% naknade plaće za vrijeme bolovanja zbog profesionalne bolesti ili ozljede na radu, obračunatu kao prosjek mjesečne plaće ostvarene u tri mjeseca neposredno prije početka bolovanja (Narodne novine, 2022).

Ako je zaposlenik u tri mjeseca koja prethode mjesecu početka bolovanja ostvario pravo na naknadu plaće za dio ili cijelo razdoblje, tada se ta naknada računa kao da je radio u redovnom radnom vremenu i uključuje se u prosjek. Ako su posebnim propisima prava na naknadu plaće uređena na povoljniji način, na zaposlenika će se primijeniti ta povoljnija pravila (Đukanović, 2024).

Naknada za vrijeme prekida rada zbog izvanrednih okolnosti uređena je člankom 66. TKU-a. Prema ovom članku, zaposlenik ima pravo na naknadu plaće u slučaju prekida rada zbog izvanrednih okolnosti kao što su epidemija, bolest, potres, poplava, ekološki incident ili slične pojave. Visina naknade iznosi prosječnu plaću ostvarenu u tri mjeseca neposredno prije mjeseca u kojem su nastupile izvanredne okolnosti (uključujući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad) ili plaću kao da je radio u redovnom radnom vremenu, ovisno o tome što je povoljnije za zaposlenika (Narodne novine, 2022).

(Đukanović, 2024) prema (Narodne novine, 2022) navodi sljedeće: „*Regres je uređen čl. 67. TKU-a prema kojem zaposlenicima pripada pravo na isplatu regresa za korištenje godišnjeg odmora u punom iznosu neovisno da li rade u punom ili nepunom radnom vremenu, a zaposlenici koji u nepunom radnom vremenu rade kod dva ili više poslodavaca ostvaruju isplatu regresa kod jednog poslodavca*“ (Narodne novine, 2022).

Regres za 2024. godinu iznosi 300,00 eura i isplaćuje se jednokratno, najkasnije do 15. srpnja te godine. Zaposlenici koji se zaposle kasnije ili su odsutni zbog dugotrajnog bolovanja, roditeljskog ili roditeljskog dopusta, i sličnih razloga, dobit će regres najkasnije sedam dana prije nego što krenu na godišnji odmor. Svaki zaposlenik koji koristi makar i razmjerni dio godišnjeg odmora u tekućoj godini ima pravo na regres (Narodne novine, 2022).

Nagrada za uskrzne blagdane novo je materijalno pravo iz članka 81. TKU-a, prema kojem zaposlenici u javnim službama imaju pravo na godišnju nagradu za uskrzne blagdane u punom iznosu, bez obzira na to rade li u punom ili nepunom radnom vremenu. Zaposlenici koji rade nepuno radno vrijeme kod dvaju ili više poslodavaca ostvaruju pravo na isplatu ove nagrade samo kod jednog poslodavca. Pravo na godišnju nagradu za uskrzne blagdane imaju svi zaposlenici koji su na Uskrs po Gregorijanskom kalendaru u radnom odnosu, osim onih kojima na taj dan prava i obveze iz rada ili u vezi s radom miruju. Godišnja nagrada za uskrzne blagdane za 2024. iznosi 100,00 eura (Narodne novine, 2022).

4. PRIMJER IZRAČUNA I OBRAČUNA PLAĆA I DRUGIH PRIMANJA ZAPOSLENIKA U JEDINICAMA LOKALNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Pri obračunu plaće, kao i ostalih primitaka koji se smatraju dohotkom od nesamostalnog rada, isplatitelji su obvezni obračunati, obustaviti i uplatiti davanja propisana Zakonom o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, 114/23) (predujam poreza na dohodak i prirez, uvažavajući osobne odbitke za radnike iskazane na poreznoj kartici) te Zakonom o doprinosima (Narodne novine, broj: 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18, 33/23, 114/23) (doprinos za mirovinsko te zdravstveno osiguranje) (dashofer.hr., 2024.).

Stope doprinosa iz plaće prikazane su na slici 1.

Slika 1 Doprinosi iz plaće i naknade plaće

Naziv doprinosa	Stope doprinosa čl. 20. Zakona o doprinosima		Obveznik doprinosa čl. 19. Zakona	Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa
	iz plaće	na plaću		
Doprinosi za MO:	20 %			
I. stup	15 %		radnik	poslodavac
II. stup	5 %			
Doprinos za obvezno zdrav. osig.		16,5 %	poslodavac	poslodavac
Ukupno:	20 %	16,5 %		

Izvor: (RRiF, 2024)

Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 28/10 i 10/23) uređuje načela i način određivanja plaća, naknada i drugih materijalnih prava službenika i namještenika u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023).

Članak 8. navedenog Zakona određuje sljedeće:

„Plaću službenika, odnosno namještenika u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čini umnožak koeficijenata složenosti poslova radnog

mjesta na koje je službenik, odnosno namještenik raspoređen i osnovice za obračun plaće, uvećan za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža.“ (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023).

Nadalje, u sljedećem članku, odnosno u članku 9. Zakona o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 28/10 i 10/23) definira se:

„Osnovica za obračun plaće službenika i namještenika u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuje se kolektivnim ugovorom. Ako osnovica za obračun plaće nije utvrđena kolektivnim ugovorom, utvrđuje ju odlukom župan, gradonačelnik, odnosno općinski načelnik.“ (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023).

Koeficijente za obračun plaća službenika i namještenika određuje predstavničko tijelo svojom odlukom, a na prijedlog župana, gradonačelnika ili općinskog načelnika. Koeficijenti za obračun plaća u rasponu su od 1,00 do 6,00 (Zakona o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023).

U nastavku rada prikazat će se obrazac IP1 – obračun plaće i naknade plaće službenice zaposlene u Općini Vidovec, Varaždinska županija (slike 2 i 3).

Od 1. srpnja 2023. na snazi je novi Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor (Nar. nov., br. 68/23.), kojim se uređuje obavezni sadržaj obračunskih isprava prema čl. 93. Zakona o radu. Izmjenama Zakona o radu koje su stupile na snagu 1. siječnja 2023. proširene su obveze poslodavaca u vezi s dostavljanjem isprava o isplaćenim primicima radnicima. Te promjene uključuju: 1) proširenje opsega podataka koje poslodavci moraju navesti u obračunu plaće i naknade plaće, i 2) proširenje vrsta primitaka za koje je poslodavac dužan dostaviti obračun isplaćenog primitka. Ako primitak nije isplaćen do kraja mjeseca u kojem je dospjela obveza, poslodavac mora izdati i ovršnu ispravu o neisplaćenom primitku (Zuber, 2023.). Prije izmjena Zakona o radu, obaveza dostavljanja obračunskih isprava odnosila se samo na plaću, naknadu plaće i otpremninu, dok je od 1. siječnja 2023. proširena i na naknadu za neiskorišteni godišnji odmor. Poslodavci su obvezni primjenjivati izmijenjeni Zakon o radu od 1. siječnja 2023., a do 1. listopada 2023. moraju uskladiti sadržaj isplatnih lista s novim Pravilnikom (Zuber, 2023.). Obračun plaće i naknade plaće (obrazac IP1) mora sadržavati podatke o bruto iznosu plaće za rad obavljen u

evidentiranim radnim satima, dodacima, iznosu drugih primitaka koji su dio plaće za obavljene rad, naknadi plaće za opravdane izostanke s rada te, kao novinu, iznos drugih primitaka koji se ne smatraju plaćom za obavljene rad (npr. naknada troškova za rad na izdvojenom mjestu rada, naknada troškova prijevoza, naknada za prehranu i sl.). Trebaju se navesti podaci o bruto primicima, neoporezivim primicima, te razdoblje na koje se svaki primitak odnosi. Obračun javnih davanja prema primicima koji se prema poreznim propisima smatraju plaćom mora biti uključen, kao i obveza iskazivanja ukupnih troškova rada (Zuber, 2023.).

Slika 2 Obrazac IP1, 1. str.

OBRAČUN ISPLAĆENE PLAĆE / NAKNADE PLAĆE / PRIMITAKA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA				Obrazac IP1
I. PODACI O RADNIKU 68 1. Ime i prezime: 2. Adresa: 3. Osobni identifikacijski broj: 4. IBAN broj računa: 5. IBAN broj računa iz članka 212. Ovršnog:		II. PODACI O POSLODAVCU 1. Tvrtka / Ime i prezime: 2. Adresa / sjedište: 3. Osobni identifikacijski broj: 4. IBAN broj računa kod		
III. OPĆI PODACI POTREBNI ZA OBRAČUN PLAĆE				
1.1. Bruto plaća (z.m.) / Osnovica : 830,00	1.3. Minuli rad 8,50 % 121,35	1.5. Staž: Godina : 17 Mjeseci : 7 Dani : 5		
1.2. Koeficijent: 1,7200	1.4. Satnica	1.6 -		
IV. DATUM ISPLATE/OBRAČUNA				
1.1. Datum isplate			03.06.2024	
1.2. Datum djelomične isplate plaće/naknade plaće (ispunjava se uz obrazac NP1)				
1.3. Datum obračuna u slučaju neisplate plaće/naknade plaće (ispunjava se uz obrazac NP1)				
V. RAZDOBLJE NA KOJE SE PLAĆA ODNOSI: GODINA: 2024 MJESEC: 5 DANI U MJESECU OD 1 DO 31				
VI. PODACI O RADNOM VREMENU I OSTVARENOJ PLAĆI/NAKNADI PLAĆE/PRIMICIMA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA				
OPIS	SATI	ELEMENT OBRAČUNA	IZNOS	
1. REDOVNI MJESEČNI FOND SATI I UKUPAN IZNOS PLAĆE/NAKNADE PLAĆE/PRIMITAKA NA TEMELJU RADNOG ODNOSA (VI.2+VI.3+VI.4)	184		1.741,72	
2. PODACI O VRSTI I IZNOSIMA OSTVARENE PLAĆE/NAKNADE PLAĆE I BROJU OSTVARENIH SATI RADA / NAKNADE NA TERET POSLODAVCA (VI.2.2.i.+...+VI.2.5.n.)	184		1.548,95	
2.1. redoviti rad prema rasporedu radnog vremena	180		1.241,39	
2.2. naknada za dane blagdana i neradne dane utvrđene posebnim zakonom	16		124,14	
2.3. naknada za godišnji odmor	8		62,07	
2.4. naknada za plaćeni dopust	0		0,00	
2.5. naknada za prekovremeni rad	0	postotak uvećanja 50 %	0,00	
2.6. naknada za vanjski rad (rad u aršenalima)	0	postotak uvećanja 0 %	0,00	
2.7. naknada za rad praznikom ili blagdanom	0	postotak uvećanja 150 %	0,00	
2.8. naknada za noćni rad	0	postotak uvećanja 40 %	0,00	
2.9. naknada za rad noću prekovremeno	0	postotak uvećanja 0 %	0,00	
2.10. naknada za noćni rad blagdanom ili praznikom	0	postotak uvećanja 0 %	0,00	
2.11. naknada za rad subotom	0	postotak uvećanja 25 %	0,00	
2.12. naknada za rad nedjeljom	0	postotak uvećanja 50 %	0,00	
2.13. naknada za pripremu/pripravnost	0	postotak uvećanja 0 %	0,00	
3. PODACI O VRSTI I IZNOSIMA OSTVARENE NAKNADE I BROJU OSTVARENIH SATI NAKNADE NA TERET HZZO	0		0,00 %	0,00
4. PRIMICI NA TEMELJU RADNOG ODNOSA (koji se u smislu Zakona o radu ne smatraju plaćom) (VI.4.4.1.+...+VI.4.4.n.)	IZNOS DOPRINOSA IZ OSNOVICE	SATI / MJESEC / GODINA	IZNOS	
4.1. Primici radnika na temelju radnog odnosa koji se ostvaruju kao materijalno pravo za određeno razdoblje, a isplaćuju se iznad neoporezivog iznosa (jubilara nagrada, božićnica, regres, godišnji bonus, kvartalni bonus i slično)				
4.2. Primici radnika na temelju radnog odnosa koji predstavljaju naknadu troška, a isplaćuju se iznad neoporezivog iznosa				
VII. UTVRĐIVANJE DOPRINOSA IZ OSNOVICE				IZNOS
O p i s				
OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA PREMA OPOREZIVIM NAKNADAMA				1.548,95
1. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti				232,34
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualno kapitalizirane štednje				77,45

Izvor: (Općina Vidovec, 2024)

Slika 3 Obrazac IP1, str. 2.

VIII. UTVRĐIVANJE POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK		
1. IZNOS OSTVARENOG OPOREZIVOG PRIMITKA		1.548,95
2. IZDACI (VII.2.1. + VIII.2.2.)		309,79
2.1. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti		232,34
2.2. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje		77,45
3. DOHODAK (VIII.1. - VIII.2.)		1.239,16
4. NEOPOREZIVI ODBITAK (UKUPAN FAKTOR OSOBNOG ODBITKA) Postotak uk. olakšica 150,0% Iznos uk. olakšica 840		840,00
5. POREZNA OSNOVICA (VIII.3. - VIII.4.)		399,16
6. UKUPAN IZNOS POREZA (VIII.6.1. +... + VIII.6.n.)		79,83
STOPA (%)	OSNOVICA	
6.1. 20,00%	399,16	79,83
6.2. 30,00%	0,00	0,00
7. IZNOS UMANJENJA OBEVE POREZA ZA POSTOTAK INVALIDNOSTI HRVI-a 0,00 %		-----
8. IZNOS PRIREZA (%)		0,00
9. KOREKCIJE POREZA I PRIREZA +/- (VIII.9.1. + ... + VIII.9.n.)		0,00
9.1.		0,00
9.2.		-----
10. UKUPNO POREZ I PRIREZ (VIII.6.-VIII.7.+VIII.8.+VIII.9.)		79,83
IX. IZNOS PLAĆE (VIII.3. - VIII.10.)		1.169,33
X. VRSTE I IZNOSI NEOPOREZIVIH PRIMITAKA (X.1. - X.n.) , oznaku mjeseca ili godine za koji se primitak isplaćuje		
VRSTA NEOPOREZIVOG PRIMITKA	RAZDOBLJE (GODINA / MJESEC / VIŠE MJESECI)	IZNOS
TOPLI OBROK	6 / 2024	100,00
Putni trošak / prijevoz na posao i s posla	5 / 2024	92,77
XI. VRSTE I IZNOSI OBUSTAVA IZ PLAĆE (XI.1. +...+XI.n.)		0,00
Naziv obustave	Saldo uplate	Ostalo broj rata
XII. IZNOS ZA ISPLATU NAKON OBUSTAVA (IX. + X. + XI.)		1.352,10 €
1. Iznos za isplatu isplaćen radniku na redovan račun		1.352,10
2. Iznos plaće/naknade plaće isplaćen radniku na račun iz čl. 212. Ovršnog zakona		0,00
3. Dio plaće koji je isplaćen u naravi		0,00
XIII. DOPRINOSI NA OSNOVICU		
1. OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA NA OSNOVICU		1.548,95
2. IZNOS DOPRINOSA NA OSNOVICU (XIII.2.1.+...+XIII.2n.)		255,58
2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje prema plaći/naknadi plaće/ostalom primitku		255,58
2.2. doprinos za zdravstveno osiguranje prema naknadi plaće mobiliziranoj osobi		-----
2.3. dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž s povećanim trajanjem (I. stup)		-----
2.4. dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem (II. stup)		-----
XIV. UKUPAN TROŠAK RADA (VI.2. + X. + XIII.2.)		1.997,30
XV. NAPOMENA:		

Ovlaštena osoba poslodavca

potpis radnika

(IME I PREZIME)

Izvor: (Općina Vidovec, 2024)

Iz Obrasca IP1 (slika 2 i 3) vidljivo je kako osnovica za obračun plaće službenice iznosi 830,00 eura, dok je koeficijent složenosti poslova 1,72. Službenica ima 17 godina, 7 mjeseci i 5 dana radnog staža i sukladno tome postotak obračuna minulog rada od 8,50 %. Redovni mjesečni fond sati iznosi 184 sata. Plaća je obračunata za svibanj 2024. godine. Neoporezivi primici iznose 792,77 eura i odnose se na topli obrok (100,00 eura) i naknadu za prijevoz na posao i s posla (92,77 eura). Iznos za isplatu je 1.352,10 eura, dok je ukupan trošak rada 1.997,30 eura.

U nastavku je prikazana evidencija o radnom vremenu radnika za razdoblje od 1.5. do 31.5. 2024. godine (slika 4). Evidencijom se utvrđuju početak i završetak rada, ukupno dnevno radno vrijeme, sati u dane blagdana ili neradnih dana utvrđenih posebnim propisom u kojima radnik ne radi, a po redovitom rasporedu bi trebao raditi pa za njih ostvaruje pravo na naknadu plaće te sati korištenja godišnjeg odmora.

Slika 4 Evidencija o radnom vremenu radnika od 1.5. do 31.5.2024.

Strana: 1 Datum: 31.05.2024 Vrijeme: 14:47:15																
Evidencija o radnom vremenu radnika za razdoblje od 01.05.2024 do 31.05.2024																
Za radnika: 68																
<p style="font-size: small;"> početak radi završetak rada ukupno dnevno radno vrijeme u satima te od toga sati: radi noću prekovremeniog rada sati rada nedjeljom, blagdanom ili neradnim danom utvrđenim posebnim propisom zastoja, prekida rada i slično od kojega je oslobođeno poslodavca ili uslijed različitih, nije odgovarajućih sati u dane blagdana ili neradnih dana utvrđenih posebnim propisom u kojima radnik ne radi, a po redovitom rasporedu bi trebao raditi pa za iste ostvaruje pravo na naknadu plaće sati pripremnosti sati korištenja godišnjeg odmora sati privremene nesposobnosti za rad (bolovanje) sati plaćenosti otpusta Sati menzoznansi u tijeku dnevniog odmora sati provedeni na službenom putu sati isključenja s rada sati provedeni na službenom putu sati izvanrednog rada </p>																
II. Datum	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	VIII.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.XIII.	XIV.	XV.
01.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-
02.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
03.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
04.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
05.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
06.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
07.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
08.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
09.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8:00	-	-	-	-	-	-
29.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30.05.2024	-	-	-	-	-	-	-	8:00	-	-	-	-	-	-	-	-
31.05.2024	7:00	15:00	8:00	-	-	-	-	-	-	8:00	-	-	-	-	-	-
			16:00	-	-	-	-	16:00	-	8:00	-	-	-	-	-	-
Voditelj evidencije: _____											Potpis _____					

Izvor: (Općina Vidovec, 2024)

Dio je Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, 114/23) i JOPPD obrazac (slika 5 i slika 6). JOPPD obrazac u Republici Hrvatskoj predstavlja osnovni dokument za prijavu i odjavu osiguranja te za prijavu poreza i doprinosa na plaće. Svrha mu je omogućiti poslodavcima i drugim obveznicima (npr.

isplatiteljima dohotka) da elektronički prijave podatke o radnicima, obračunaju i prikažu plaće te izvrše uplatu poreza i doprinosa na plaće prema propisima.

U nastavku su detaljno opisani sadržaj i svrha JOPPD obrasca:

- Identifikacijski podaci poslodavca: Na obrascu se navode osnovni podaci o poslodavcu (naziv, OIB, adresa) koji šalje JOPPD obrazac.
- Identifikacijski podaci radnika: Za svakog radnika za kojeg se prijavljuju podaci, navode se osnovni identifikacijski podaci kao što su ime, prezime, OIB, datum rođenja i adresa.
- Podaci o radnom odnosu: Tu se unose informacije o vrsti radnog odnosa (npr. stalni radni odnos, honorarni rad, ugovor o djelu), datum početka radnog odnosa te podaci o mjestu rada.
- Podaci o primanjima: JOPPD obrazac omogućuje unos podataka o različitim vrstama primanja koje radnik ostvaruje, kao što su osnovna plaća, dodaci na plaću, naknade za prijevoz ili topli obrok, regres, bonusi i slično.
- Podaci o obračunu i isplati plaća: Tu se prikazuju detalji o obračunu plaća za svakog radnika, uključujući bruto iznos, doprinose na plaće, poreze na dohodak, neto iznos koji se isplaćuje radniku te datum isplate.
- Podaci o doprinosima i porezima: Na JOPPD obrascu jasno se navode iznosi doprinosa za mirovinsko osiguranje, zdravstveno osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti te doprinosi za zapošljavanje. Također se prikazuju iznosi poreza na dohodak koje je poslodavac dužan obračunati i uplatiti državi.
- Podaci o uplatama: Posljednji dio JOPPD obrasca rezerviran je za unos podataka o uplatama koje poslodavac izvršava na račune Porezne uprave i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO).

Slika 5 JOPPD obrazac, str. 1.

I. OZNAKA IZVJEŠĆA		II. VRSTA IZVJEŠĆA		1	
24155					
III. PODACI O		III.1. PODNOSITELJU IZVJEŠĆA		III.2. OBVEZNIKU PLAĆANJA	
1.	Naziv / Ime i prezime				
2.	Adresa				
3.	Adresa elektroničke pošte				
4.	O I B				
5.	Oznaka podnosioca	1			
IV. I.	BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOSI IZVJEŠĆE	12	IV.2. BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINAČNIH OBRAČUNA SA STRANICE B	23	
V. PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOM PREDUJMU POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK					I Z N O S
i.	Ukupan iznos predujmu poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi nesamost.rada (1.1. - 1.2)				1.664,37
1.1.	Ukupan zbroj stupaca 14.1 i 14.2 sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka /osiguranika (plaća)				1.664,37
1.2.	Ukupan zbroj stupaca 14.1 i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka osiguranika(mirovina)				
2.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osn.dohod.od kapitala				
3.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohodka od imovinskih prava i posebnih vrsta imovine				
4.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohodka od osiguranja				
5.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak				
6.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu nja dohodak po osnovi dohotka od kamata				
VI. PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG DOPRINOSA					
VI.1. DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI					
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa				2.809,98
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi drugog dohotka				
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi poduzetničke plaće				
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima				
5.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima				
6.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem				
7.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za obvezne obračunati doprinose				
VI.2. DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE					
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi radnog odnosa				957,01
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi drugog dohotka				

Izvor: (Općina Vidovec, 2024)

Slika 6 JOPPD obrazac, str. 2.

3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi poduzetničke plaće	
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	
5.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	
6.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
VI.3. DOPRINOS ZA ZDRASTVENO OSIGURANJE		
1.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa	2.695,22
2.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi radnog odnosa	
3.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi poduzetničke plaće	
4.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi poduzetničke plaće	
5.	Ukupan iznos doprinosa za za zdravstveno osiguranje po osnovi drugog dohodka	
6.	Ukupan iznos doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	
7.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje - za obveznike po osnovi korisnika mirovina	
8.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	
9.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	
10.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osobe osigurane u određenim okolnostima	
11.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
12.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
VI.4. DOPRINOS ZA ZAPOSŁJAVANJE		
1.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje	
2.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom	
3.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje prema poduzetničkoj plaći	
4.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
VII. ISPLAĆENI NEOPOREZIVI PRIMICI		
		1.877,20
VIII. NAPLAĆENA KAMATA ZA DOPRINOSE ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDV.KAPIT.ŠTEDNJE		
IX. UKUPAN IZNOS NEOPOREZIVIH PRIMITAKA NEREZIDENATA KOJE ISPLAĆUJU NEPROFITNE ORGANIZACIJE DO PROPISANOG IZNOSA		
X. PODACI O BROJU OSOBA I NAKNADI UTVRĐENOJ SUKLADNO ODREDBAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM		
1.	Broj osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposłiti	
2.	Iznos obračunate naknade	

IZVJEŠĆE SASTAVIO
(IME, PREZIME I POTPIS) _____

POTPIS I PEČAT
OVLASŤENE OSOBE
OBVEZNIKA PODNOŠENJA _____

POTPIS SLUŽBENIKA PU _____

DATUM PRIMITKA _____

Izvor: (Općina Vidovec, 2024)

S obzirom na kompleksnost poreznih propisa i zakona o radu u Hrvatskoj, JOPPD obrazac ima važnu ulogu u osiguravanju transparentnosti i točnosti prijave i obračuna plaća, što olakšava i poslodavcima i državnim institucijama praćenje zakonskih obveza i prava zaposlenika. Osim toga, elektroničko podnošenje JOPPD obrasca doprinosi efikasnosti administracije i smanjuje mogućnost grešaka u obračunima i uplatama.

U općinama, gradovima i županijama, izvršno tijelo vodi općinski načelnik, gradonačelnik i župan, te njihovi zamjenici. Nazivaju se i lokalni dužnosnici. Oni su osobe imenovane ili izabrane na javne dužnosti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici biraju se izravnim izborima u skladu s Zakonom o lokalnim izborima (Zakon.hr, 2021).

Tijekom obnašanja dužnosti, lokalni dužnosnici podliježu odredbama Zakona o radu i posebnim propisima koji uređuju socijalna prava iz radnog odnosa. Također, primjenjuju se i odredbe Zakona o sprječavanju sukoba interesa (Narodne novine, broj 143/21 i 36/24), kojim se regulira sprječavanje sukoba interesa između privatnog i javnog interesa u obnašanju javnih dužnosti.

(Zuber, 2021) navodi kako općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici imaju pravo izabrati način obavljanja dužnosti na koje su imenovani:

- profesionalno, što znači da će imati status izjednačen s radnim odnosom, uključujući pravo na plaću i ostala prava socijalnog osiguranja, ili
- volonterski, bez zasnivanja radnog odnosa, ali uz određenu novčanu naknadu.

Plaća župana, gradonačelnika, općinskog načelnika i njihovih zamjenika koji obavljaju dužnost profesionalno određuje se prema Zakonu o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 28/10.). Oni imaju pravo na povećanje plaće od 0,5% za svaku godinu radnog staža, uz ograničenje ukupnog uvećanja do 20%. Osnovicu i koeficijente za obračun plaća određuje samostalno predstavničko tijelo lokalne jedinice, vodeći računa o zakonskim ograničenjima. Najviša mjesečna plaća župana, gradonačelnika i općinskih načelnika određuje se kao umnožak koeficijenta propisanog Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i osnove za izračun plaće državnih dužnosnika utvrđene odlukom Vlade Republike Hrvatske (Zuber, 2021). Na slici 7 prikazane su specifičnosti u obračunu plaća dužnosnika u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a tiču se ograničenja.

Osnovica za određivanje plaće državnih dužnosnika iznosi 516,29 eura sukladno Odluci o visini osnove za obračun plaće državnih dužnosnika (Narodne novine, broj 151/14). Navedena osnovica nije se mijenjala od 2014. godine. Najviša mjesečna plaća lokalnih dužnosnika, određena na opisani način, ne uključuje dodatak za radni staž. Predstavnička tijela lokalnih jedinica samostalno određuju koeficijente i osnovicu za plaće svojih dužnosnika, ali je maksimalni mjesečni iznos tako određene plaće ograničen posebnim propisom. Ovaj limit ne uključuje dodatak za radni staž, već se usporedba vrši bez tog dodatka. U lokalnim jedinicama

koje primaju pomoć iz državnog proračuna, postoje stroža ograničenja najvišeg iznosa mjesečne plaće župana, gradonačelnika i općinskih načelnika. Ako su lokalne jedinice u prethodnoj godini ostvarile pomoć iz državnog proračuna (osim pomoći za financiranje decentraliziranih funkcija, pomoći iz Europske unije i pomoći za preuzete državne službenike koji rade na poslovima prostornog uređenja) u iznosu koji prelazi 10% prihoda poslovanja jedinice, plaća župana, gradonačelnika ili općinskog načelnika može se isplaćivati najviše u iznosu umanjenom za 20% u odnosu na najviši dopušteni iznos plaće odgovarajućeg dužnosnika u jedinicama koje ne ovise o takvoj pomoći (Zuber, 2021).

Tablica 3 Najviše mjesečne bruto plaće državnih dužnosnika u EUR

Lokalni dužnosnik	Ograničenje najviše mjesečne plaće	Iznos najviše plaće bez dodatka za radni staž	Najviša plaća u JLP(R)S koje ostvaruju pomoć iz drž.pror.
Gradonačelnik Zagreba	umnožak koeficijenta 7,14 i osnovice za plaće državnih dužnosnika	3.686,31	2.949,06
Župani	umnožak koeficijenta 6,42 i osnovice za plaće državnih dužnosnika	3.314,49	2.651,67
Gradonačelnici velikih gradova i gradova u kojima je sjedište županija	umnožak koeficijenta 6,42 i osnovice za plaće državnih dužnosnika	3.314,49	2.651,67
Gradonačelnici i općinski načelnici u JLP(R)S koje imaju više od 10.000 stanovnika	umnožak koeficijenta 5,27 i osnovice za plaće državnih dužnosnika	2.720,56	2.176,69
Gradonačelnici i općinski načelnici u JLP(R)S koje imaju od 3.001 do 10.000 stanovnika	umnožak koeficijenta 4,55 i osnovice za plaće državnih dužnosnika	2.349,13	1.879,30
Gradonačelnici i općinski načelnici u JLP(R)S koje imaju do 3.000 stanovnika	umnožak koeficijenta 4,26 i osnovice za plaće državnih dužnosnika	2.199,40	1.759,52

Izvor: Vlastita izrada prema (Zuber, 2021), str. 29.

5. ZAKLJUČAK

U ovom završnom radu analizirane su specifičnosti obračuna plaće u jedinicama lokalne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, s posebnim osvrtom na proračunsko računovodstvo i ograničenja plaća državnih dužnosnika. Proučavanje ovog segmenta pokazalo je da je sustav obračuna plaća u lokalnoj i regionalnoj samoupravi kompleksan, reguliran nizom zakonskih i podzakonskih akata te podložen različitim ograničenjima i propisima.

Obračun plaće u jedinicama lokalne i regionalne samouprave razlikuje se od obračuna plaće u privatnom sektoru prvenstveno zbog različitih pravnih okvira i proračunskih ograničenja. Proračunsko računovodstvo u javnom sektoru zahtijeva transparentnost, odgovornost i usklađenost s državnim propisima.

Jedan je od važnijih elemenata obračuna plaća u lokalnoj samoupravi koeficijent složenosti poslova, koji se množi s osnovicom za obračun plaće. Osnovica se često mijenja, ovisno o proračunskim mogućnostima i ekonomskim uvjetima, dok se koeficijent složenosti poslova određuje prema zahtjevnosti radnog mjesta.

Proračunsko računovodstvo predstavlja bitnu komponentu upravljanja javnim financijama, osiguravajući da sredstva budu alocirana na učinkovit i odgovoran način. Jedinice lokalne i regionalne samouprave moraju poštivati proračunske okvire koje im nameće država, uključujući ograničenja u trošenju sredstava za plaće. Svaka isplata iz proračuna mora biti transparentna i opravdana, što dodatno komplicira obračun plaća u javnom sektoru.

O financijskom planiranju i kontroli troškova ovisi održivost lokalnih proračuna. Proračunska sredstva moraju biti raspoređena tako da pokrivaju sve nužne troškove, uključujući plaće, bez ugrožavanja drugih funkcija i usluga koje lokalna samouprava pruža. Ova odgovornost dodatno naglašava potrebu za stručnim i transparentnim proračunskim računovodstvom.

Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj propisuje stroga ograničenja najvišeg iznosa plaća državnih dužnosnika. Ovo ograničenje je posebno važno u jedinicama koje primaju pomoć iz državnog proračuna. U takvim jedinicama, najviši dopušteni iznos plaće dužnosnika može biti umanjen za 20% u odnosu na najviši dopušteni iznos u jedinicama koje ne ovise o državnoj pomoći. Cilj je ove mjere osigurati pravednu raspodjelu sredstava i spriječiti prekomjerno trošenje proračunskih sredstava na plaće.

Dodatno, plaće državnih dužnosnika ne uključuju dodatke za radni staž pri određivanju najvišeg mjesečnog iznosa plaće, čime se osigurava da osnovna plaća ostane unutar zakonskih ograničenja. Ova ograničenja utječu na održavanje proračunske discipline i osiguravanje da plaće državnih dužnosnika budu usklađene s ekonomskim mogućnostima države.

U konačnici, specifičnosti obračuna plaće u jedinicama lokalne i regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj, zajedno s proračunskim računovodstvom i ograničenjima plaća državnih dužnosnika, predstavljaju složen sustav koji zahtijeva visoku razinu stručnosti i odgovornosti. Transparentnost, odgovornost i pravednost ključne su vrijednosti koje se moraju poštovati prilikom obračuna i isplate plaća u javnom sektoru. Održavanje ravnoteže između pravedne naknade za rad dužnosnika i odgovornog upravljanja javnim sredstvima važno je za povjerenje građana u lokalnu samoupravu i učinkovitost javnih usluga. Ova ravnoteža može se postići samo kroz kontinuirano praćenje i prilagođavanje zakonskih okvira, te stalnu edukaciju i usavršavanje kadrova koji sudjeluju u obračunu plaća i proračunskom računovodstvu.

Izjava o autorstvu

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

Āana Josipa Jeiačića 22/a, Āakovec

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, internetskih i drugih izvora) bez pravilnog citiranja. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom i nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, NIVES ŽAGOREC (ime i

prezime studenta) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog rada pod naslovom

SPECIFIĀNOSTI OBRĀUNA PLAĆA U JEDINICAMA
LOKALNE SAMOUPRAVE

te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni naĀin (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

(vlastoruĀni potpis)

Literatura

1. Bistrović, M., 2024. *Bistrović, odvjetnički ured*. [Mrežno]
Available at: <https://odvjetnik-bistrovic.hr/osnovni-elementi-place-i-naknade-place-prema-zakona-o-radu/>
[Pokušaj pristupa 20 svibanj 2024].
2. Budimir, V., 2017. *Proračunsko računovodstvo*. Požega: Veleučilište u Požegi.
3. Crnković, I. H. Z. B. M. I., 2006. Povijesni razvoj računovodstvenog informacijskog sustava - od glinene pločice do računala. *Ekonomski vijesnik*, pp. 65-78.
4. Čulina, L., 2021. *Repozitorij Ekonomskog fakulteta u Splitu*. [Mrežno]
Available at:
<https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A4292/datastream/PDF/view>
[Pokušaj pristupa 2024].
5. dashofer.hr., 2024.. *dashofer.hr Obračun plaća u javnom sektoru*. [Mrežno]
Available at: <https://www.dashofer.hr/obracun-placa-u-javnom-sektoru-productsem901/?wa=WAG24X>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
6. Deloitte, 2024. *Deloitte*. [Mrežno]
Available at: <https://www.iasplus.com/en/resources/regional>
7. Dremel, N. G. M. J.-B. I. M. I. M. A., 2011. *Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, III. Izmjena i dopunjena naklada*. Zagreb: RRiF d.o.o. za nakladništvo i poslovne knjige.
8. Đukanović, L., 2024. *TEB, poslovno savjetovanje: Kolektivni ugovori za državne i javne službe – prava od 1.3.2024.* [Mrežno]
Available at: <https://www.teb.hr/novosti/2024/kolektivni-ugovori-za-drzavne-i-javne-sluzbe-prava-od-132024/>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
9. Đukanović, L., 2024. *TEB, poslovno savjetovanje: Novi Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama*. [Mrežno]
Available at: <https://www.teb.hr/online-izdanja/fip/2024/1/>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
10. Gotovac, A., 2017.. *Obračun plaća i drugih primanja djelatnika u proračunskom računovodstvu uz prikaz na JOPPD obrascu, Split: Sveučilište u Splitu*. [Mrežno]
Available at: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:395560>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].

11. Hrvatska enciklopedija, 2024. *Kolektivni ugovor*. [Mrežno]
Available at: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/kolektivni-ugovor>
[Pokušaj pristupa 23 svibanj 2024].
12. Hrvatska enciklopedija, 2024. *Plaća*. [Mrežno]
Available at: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/placa>
[Pokušaj pristupa 20 svibanj 2024].
13. Hrvatski sabor, 2023.. *KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O AKADEMSKOM I STRUČNOM NAZIVU I AKADEMSKOM STUPNJU*. [Mrežno]
Available at: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2023-09-27/142701/PZ_509.pdf
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
14. INSOVLE.HR, 2024.. <https://www.insolve.hr/>. [Mrežno]
Available at: <https://www.insolve.hr/>
[Pokušaj pristupa 2024.].
15. Institut za javne financije, 2020. *Kratki vodič kroz proces državnog proračuna*. [Mrežno]
Available at: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:384013>
16. IUS-INFO, 2024.. *IUS-INFO*. [Mrežno]
Available at: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/novi-temeljni-kolektivni-ugovor-za-sluzbenike-i-namjestenike-u-javnim-sluzbama-s-naglaskom-na-odredbe-kojima-se-ureduju-materijalna-prava-zaposlenika>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
17. Jakir Bajo, I. i. s., 2011. *Primjena računskog plana proračuna i poreznih propisa 2011./2012.*. Zagreb: Sveučilišna tiskara d.o.o..
18. Jeličić, B., 2001. *Javne financije*. Zagreb: RRIF-plus.
19. Knapić, I., 2017.. *Informacije proračunskog računovodstva u sustavu javnog menadžmenta, Pula: Digitalni repozitorij Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli*. [Mrežno]
Available at: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:867416>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
20. Malkoč, I., 2017.. *Obveze za plaće, naknade i dodatke uz plaću, Karlovac: Veleučilište u Karlovcu*. [Mrežno]
Available at: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:128:285944>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
21. Matić, B. Č. I., 2008. Proračunski prihodi u funkciji zadovoljavanja javnih potreba samoupravnih jedinica u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski vjesnik*, 10 prosinac, pp. 43-52.

22. Ministarstvo financija, 2023. *PRAVILNIK O PRORAČUNSKOM RAČUNOVODSTVU I RAČUNSKOM PLANU*. [Mrežno]
Available at: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_12_158_2515.html
23. MRMSOSP, 2023. *Naknada plaće*. [Mrežno]
Available at: <https://uznr.mrms.hr/naknada-place/>
[Pokušaj pristupa 22 svibanj 2024].
24. MRMSOSP, 2023. *Osnove i mjerila za isplatu plaće*. [Mrežno]
Available at: <https://uznr.mrms.hr/osnove-i-mjerila-za-isplatu-place/>
[Pokušaj pristupa 22 svibanj 2024].
25. MRMSOSP, 2023. *Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće, otpremnine i naknade za neiskorišteni godišnji odmor*. [Mrežno]
Available at: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_68_1118.html
[Pokušaj pristupa 23 svibanj 2024].
26. MRMSOSP, 2023. *Rok za isplatu plaće*. [Mrežno]
Available at: <https://uznr.mrms.hr/rok-za-isplatu-place/>
[Pokušaj pristupa 23 svibanj 2024].
27. MRMSOSP, 2023. *Ugovaranje plaće u bruto iznosu*. [Mrežno]
Available at: <https://uznr.mrms.hr/ugovaranje-place-u-bruto-iznosu/>
[Pokušaj pristupa 22 svibanj 2024].
28. Narodne novine, 2022. *Kolektivni ugovori*. [Mrežno]
Available at: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_05_56_799.html
[Pokušaj pristupa 23 svibanj 2024].
29. Narodne novine, 2022. *Zakon o proračunu*. [Mrežno]
Available at: https://www.zakon.hr/z/283/Zakon-o-prora%C4%8Dunu#google_vignette
30. Narodne novine, 2024. *Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu*. [Mrežno]
Available at: <https://www.teb.hr/novosti/2024/pravilnik-o-proracunskom-racunovodstvu-i-racunskom-planu-nar-nov-br-15823/>
31. Narodne novine, 2024. *Zakon o porezu na dohodak*. [Mrežno]
Available at: <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak>
[Pokušaj pristupa 5 lipanj 2024].
32. Općina Vidovec, 2024. *Evidencija rada*. Vidovec: an.
33. Općina Vidovec, 2024. *JOPPD obrazac*. Vidovec: an.
34. Općina Vidovec, 2024. *Obrazac IPI*. Vidovec: an.

35. Pintarić, D., 2023.. *Proračunsko računovodstvo u školstvu, Čakovec: Repozitorij Međimurskog veleučilišta u Čakovcu*. [Mrežno]
Available at: : <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:110:302476>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.]
36. Porezna uprava, 2024. *Ministarstvo financija, Porezna uprava*. [Mrežno]
Available at: https://www.porezna-uprava.hr/pozivni_centar/Stranice/primici-po-osnovi-nesamostalnog-rada.aspx
[Pokušaj pristupa 20 svibanj 2024.]
37. Rožman, K., 2019. Blagdani i neradni dani u Republici Hrvatskoj: naknada plaće, (ne)mogućnosti i obveze rada na blagdan, plaćanje rada. *Radno Pravo*, svibanj.
38. RRiF, 2024. *PLAĆE – OSNOVICE, STOPE POREZA I PRIREZA, DOPRINOSI, UPLATNI RAČUNI I PROVEDBA OVRHE*. [Mrežno]
Available at: <https://www.rrif.hr/clanakfull-21553/>
[Pokušaj pristupa 5 lipanj 2024.]
39. Tadić, I., 2021.. *OBILJEŽJA INTERNO ORIJENTIRANOG RAČUNOVODSTVA U PRORAČUNSKOM SEKTORU, Split: Repozitorij Ekonomskog fakulteta u Splitu*. [Mrežno]
Available at: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:554984>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.]
40. Vašiček, D. V. V., 2016. *Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija*. Rijeka: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci.
41. Weinzierl, V., 2021.. *Bilješke uz financijske izvještaje u proračunskom računovodstvu na primjeru grada Poreča i Istarske županije, Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli*. [Mrežno]
Available at: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:430974>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.]
42. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, 2023. *Narodne novine*. [Mrežno]
Available at: <https://www.zakon.hr/z/290/Zakon-o-pla%C4%87ama-u-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-%28regionalnoj%29-samoupravi>
[Pokušaj pristupa 5 lipanj 2024.]
43. Zakon o radu, 2023.. *Narodne novine*. [Mrežno]
Available at: <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.]
44. Zakon.hr, 2021. *Zakon o lokalnim izborima*. [Mrežno]
Available at: <https://www.zakon.hr/z/559/Zakon-o-lokalnim-izborima>
[Pokušaj pristupa 5 lipanj 2024.]

45. Zuber, M., 2021. Plaće, naknade i ostali primici općinskih načelnika, gradonačelnika i župana. *Riznica*, kolovoz, pp. 27-32.
46. Zuber, M., 2023.. *Lidermedia: Obračun plaća: Kako uskladiti isplatne liste s novim pravilnikom*. [Mrežno]
Available at: <https://lidermedia.hr/sto-i-kako/obracun-placa-kako-uskladiti-isplatne-liste-s-novim-pravilnikom-152064>
[Pokušaj pristupa 28. lipnja 2024.].
47. Zuber, M., 2023. *Računovodstvo i financije*. [Mrežno]
Available at: <https://www.rif.hr/novi-pravilnik-o-sadrzaju-obracuna-place-naknade-place-otpremne-i-naknade-za-neiskoristeni-godisnji-odmor-2/>
[Pokušaj pristupa 5 lipanj 2024].

Popis ilustracija

Slika 1 Doprinosi iz plaće i naknade plaće.....	23
Slika 2 Obrazac IP1, 1. str.	25
Slika 3 Obrazac IP1, str. 2.	26
Slika 4 Evidencija o radnom vremenu radnika od 1. 5. do 31. 5. 2024.	27
Slika 5 JOPPD obrazac, str. 1.....	29
Slika 6 JOPPD obrazac, str. 2.....	30
Tablica 1 Prikaz dodataka na osnovnu plaću uvećanu za dodatak za radni staž.....	18
Tablica 2 Prikaz dodataka za završeno obrazovanje na poslijediplomskoj razini.....	19
Tablica 3 Najviše mjesečne bruto plaće državnih dužnosnika u EUR.....	32